ORAS

Ūkanota, kiek šalčiau.
Saulė teka — 5:51, leidžiasi — 5:29.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CANal 6-4000
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXIX. Kaina 5c Chicago 8, Ill. šeštadienis, Spalio-October 4 d., 1952 Price 5c No. 235

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center Gr. 5721 Cottage Grove Ave

STALINAS SIEKIA SUKIRŠINTI VAKARIEČIUS

ANGLŲ UNIJOS ŽADA GRIEŽTESNĮ PASIPRIEŠINIMĄ BEVANO SPARNUI

Darbo partijos vadovybė liko nuosaikiųjų politikų rankose su Cleemnt Attlee priešaky

MORECAMBRE, Anglija. — Darbo partijos nuosaikiosios jėgos pradėjo griežtą priešpuolį prieš Bevano vadovaujamą kairįjį sparną, sukėlusį didelių ginčų ir laimėjusį kiek daugiau įtakos metiniame partijos suvažiavime.

Perrankant partijos centro komitetą, susidedantį iš 27 narių, į jį pateko 6 kairiojo sparno žmonės. Partijos vadovybė ir toliau lieka Attlee šalininkų rankose, tačiau į jį nebepateko tokie žymūs vadai, Attlees bendradarbiai kaip Herbert Morrison ir Hugh Dalton.

Arthur Deakin aštrina kovą.

Darbo partijos sekretorius Arthur Deakin, vadovaująs ir galingajai transporto unijai, buvo suvažiavime pats atkakliausias opozicijos tramdytojas. Apkaltinęs bevanistus už jų pastangas sudaryti partijoj partiją, einančią prieš daugumos nutarimus, jis pažadėjo sukurti specialią organizaciją, kuri sieks sumažinti bevanistų įtaką unijose.

Už draugystę su Amerika

Suvažiavime buvo atmestos kairiojo sparno įteiktos rezoliucijos ir pasisakyta už glaudų bendradarbiavimą su Amerika, už Jungtines Tautas, už paramą jungtinei Europos bendruomenei, leidžiant joje pasireikšti ir Vokietijai, tačiau sudarant garantijas, kad Vokietijos apsiginklavimas niekuo nebaugintų jos kaimynų.

Buvo beje priimta ir rezoliucija už prekybinių santykių išplėtimą su komunistų kraštais ir pasisakyta prieš anglų karinių pajėgų panaudojimą komunistų okupuotoms šalims išvaduoti.

BRITAI APIE SOVIETŲ PLANUS PABALTYJY

Britų konservatorių dienraštis "Daily Telegraph" šiemetiniame rugsėjo mėn. 24 d. numeryje įsidėjo straipsnį apie Sovietų planus Baltijos respublikose. Naujame penkių metų plane numatyta padidinti elektros energijos gamybą du su puse karto. Numatoma užbaigti hidroelektros stoties statybą prie Narvos upės Estijoje ir šiluminės jėgainės statybą Rygoje. Naujos hidroelektros stoties statyba turi būti pradėta prie Kauno.

Elektros energija yra reikalinga plečiamai mašinų gamybos pramonei. Susirūpinta taip pat laivų statyba. Rygoje ir Klaipėdoje bus praplečiami uostai. Planas numato padidinti turbinų ir įrankių gamybą Lietuvoje, tuo tarpu Latvijoje ir Estijoje bus gaminamos kitos mašinos. Žymių patvarkymų numatoma geležinkeliuose ir pagilinus Nemuną ir Dauguvą šias upes norima įjungti į Volgos-Baltijos vandens kelių sistemą. Šiems darbams vykdyti numatoma atgabenti daug darbininkų iš Sovietų Sąjungos.

Nors paskelbtasis penkių metų planas apie tai nieko nesako, laikraščio korespondento nuomone, Baltijos uostų plėtimas eis lygiagrečiai su Sovietų karo laivyno bazių steigimu, einant prie galutino rusų tikslo padaryti iš Baltijos jūros Sovietų ežerą.

Baltijos uostų ir susisiekimo kelių išplėtimas galės eventualiai būti naudingas Sovietų krašto ūkiui, tačiau Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų gyventojai negalės pasinaudoti iš padidėjusio ekonominio svorio, kurį šie kraštai turės. Okupanto ekonominis spaudimas, kaip ligšiol sistematingai ir sunkiai slėgs pavergtąsias tautas.

ANGLAI IŠBANDĖ ATOMINĘ BOMBĄ

Trečia valstybė, turinti šius baisiuosius ginklus

PERTH, Australija. — Po Amerikos, Sovietų Sąjungos, galiausiai ir Anglija surado būdą atominėms bomboms gaminti. Pirmoji atominė bomba buvo išsprogdinta pentkadienį, spalio 3 d. Monte Bello salose, Australijos šiaurės rytuose.

Londono spauda ta proga pastebi, kad dabar Churchillis turi priemonę palenkti Ameriką savitarpiniam atominių žinių pasikeitimui.

Stebėtojai už 65 mylių

Bandymų erdvė buvo visiškai atskirta nuo pašalinių žiūrovų, neišskiriant nė spaudos atstovų, kuriems buvo suteikta proga stebėti sprogimą nuo 6,000 pėdų kalno, esančio už 65 mylių.

Jie aiškiai matė sprogusios bombos liepsną ir pakilusius debesis, tačiau šviesa buvusi ne tokia didelė, kaip buvo laukta. Anglų mokslininkai suradę būdą, kaip išsprogdinti bombą mažesniu liepsnos ir dūmų efektu.

Debesys nesiformavo grybo pavidalu, kaip Amerikos bombos, bet priminė raidę Z su plačiu dūmų pagrindu apačioj. Stebėtojai už 65 mylių pajuto stiprų oro spaudimą ir girdėjo smarkų griaudimą.

Anglai žiną kai ką daugiau

London New Cronicle mini anglų mokslininkų surastus lengvesnius atominės bombos išsprogdinimo būdus, kurių nežiną amerikiečiai. Šie anglų išradimai ir kai kurios kitos žinios gal paskatins Amerikos Kongresą pakeisti įstatymą, draudžiantį keistis atominėmis žiniomis net su draugiškiausiomis valstybėmis. Anglai tokia Amerikos tvarka yra labai nepatenkinti.

—Rytinėj Vokietijoj liaudies seimas nutarė grąžinti visas pilietines teises buvusiems naciams, nenuteistiems už karo meto kriminalinius nusikaltimus. Šiuo nutarimu norima patraukti į liaudies policiją ir kitas ginkluotas pajėgas buvusius Wehrmachto karininkus.

—Sprausminis bombonešis B—47 pasiekė naują rekordą, nuskrisdamas iš Kalifornijos į Havajus per 4 val. 52 min.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

ATLYGINTOS PASTANGOS — Šio 7 metų berniuko Jimmy Walbak iš Bay City, Mich., laiminga šypsena yra jo sunkių pastangų išdava. Jis bėgo apie mylią kelio, kad suspėtų prie gen. Eisenhower'io traukinio. Tomis pastangomis jis laimėjo savo garbingą vietą šalia generolo.

JV STIPRINA AVIACIJĄ KORĖJOJ

Gali susidorot su bet kokiom komunistų jėgom

TOKIJAS. — Amerikos aviacijos sekretorius Thomas Finletter apžiūrėjo Korėjos frontą ir pareiškė, kad JT aviacija per paskutinius tris mėnesius sustiprėjo 50%.

Reikalui esant aviacijos vadovybė gali mesti į frontą žymiai didesnes jėgas ir paversti į nieką bet kokius komunistų planus, tvirtino aviacijos sekretorius. Lėktuvų skaičius sekretorius nutylėjo, tačiau priminė, kad komunistai Korėjos frontui turi sutelkę apie 1,500 lėktuvų.

Pastaruoju laiku į Mandžiūriją rusai sugabenę ir lengvųjų sprausminių bombonešių, tačiau neturima žinių, kad jų būtų perleidę kinų aviacijai. Galimas dalykas, kad naujieji komunistų lėktuvai numatyti bombarduoti JT sąjungininkų fronto linijas. Bet tas jiems brangiai atsieitų, pagrasė Finletter.

Komunistai ligi šiol tenkinasi kovodami su puolančiais JT lėktuvais šiaurinėj Korėjoj.

Aviacijos didvyrį ištraukė iš vandens

SEOUL, Korėja. — Maj. Frederick Blesse, grįždamas iš kautynių šiaurinėj Korėjoj, buvo priverstas iššokti iš savo F-86 sprausminio lėktuvo, pritrūkus jam kuro.

Maj. Blesse penktadienį nušovė 10-tą sovietų lėktuvą ir buvo pakeliui į savo bazę, bet dėl kuro stokos jos nepasiekė. Jį išgelbėjo iš Geltonosios jūros leit. Harry Seigel iš Tampos, Tex., savo hydroplanu.

Kituose fronto veiksmuose kinų komunistai užėmė keturias aukštumas, nebodami nei sąjungininkų liepsnosvaidžių, nei kulkosvaidžių užtveriamos ugnies. Vienoj vietoj JT kareiviams pasisekė atsiimti prarastą aukštumą.

Kinai už ginklus atsilygina žmonėm

Išsiųsta 3,700 į Rusiją, 20,000 į Čekiją, 30,000 į Lenkiją

NEW YORKAS. — Kinų komunistinė vyriausybė, sudariusi sutartį dėl karinių ginklų ir kitų prekių tiekimo, pasižadėjo atsilyginti už tai ne pinigais, bet gyvais žmonėmis, darbo vergais, tvirtina Victor Riesel, darbo santykių komentatorius.

Sovietų Sąjungai už ginklus pažadėta 3,700 apmokytų darbininkų. Už Skodos patrankas kinai pasižadėjo pasiųsti čekam 20,000 baudžiauninkų, už Lenkijos kumpius ir kitas prekes — 30,000 darbininkų.

Veliausios Žinios

—Egipte buvo suimti 3 karininkai ir vienas daktaras, kurie karaliaus Farouko laikais likviduodavo karaliaus rūmų priešininkus. Kiek anksčiau suimti du generolai ir 5 policijos karininkai, priklausę tai pačiai Farouko "geležinei gvardijai", turėjusiai tikslo žudyti Faroukui nepalankius asmenis.

—Jugoslavijos vyriausybė nutarė uždrausti įvairių prekių (apie 10) įvežimą iš užsienio, kad tuo atstatytų savo pašlijusius finansus.

—Egipto teismas patvirtino vyriausybės dekretą konfiskuoti vafdistų partijos einamąją sąskaitą banke $258,300 sumai.

—Bulgarijoj suimtas katalikų vyskupas Giovani Romanov.

—Norvegijos Nobelio komitetas pranešė, kad šiais metais nebus suteikta taikos premija, nes neatsirado tinkamų kandidatų.

—Pabėgęs iš Austin, Tex. kalėjimo kalinys nušovė policininką su jo paties revolveriu.

—Du Kubos pirkliai, atvykę į Ameriką pirkti ginklų revoliucijai, buvo apvogti Fort Worth, Tex., viešbuty—$240,000 sumai.

Tarptautinė aviacijos darbininkų konferencija

CHICAGO. — Penktadienį Morrisono viešbuty prasidėjo tarptautinės lėktuvų darbininkų unijos konferencija, kurioj atstovaujama 200,000 narių iš Amerikos ir Kanados aviacijos fabrikų.

Lėktuvų pramonės darbininkai priklauso tai pačiai galingajai UAW—CIO unijai, vadovaujamai Victor Reuther, kuris, ką tik grįžęs iš Europos, pasakys plačią kalbą. Be prezidento Reutherio konferencijoj kalbės viceprezidentas John Livingston, aviacijos pasekretorius Gilpatric, laivyno sekretoriaus padėjėjas John Flobert ir kiti.

Konferencijoj bus aptarta unijos ateinančių metų ekonominė programa, darbo santykiai aviacijos pramonėj ir eilė kitų svarbių uždavinių. Unija siekia prilyginti lėktuvų pramonės darbininkų atlyginimą automobilių pramonėj, kas reikštų 25c. pakėlimą.

SSSR LIEPIA ATŠAUKT JAV AMBASADORIŲ

"NEPAGEIDAUJAMA ASMENYBĖ"

MASKVA. — Sovietų Sąjungos vyriausybė pareikalavo atšaukti Amerikos ambasadorių Maskvoj George Kennan dėl jo kritiškų išsireiškimų apie gyvenimą Maskvoj.

Keletą dienų prieš tai Pravda pasipiktinusiai rašė apie Kennano pareiškimus, kuriuos komunistų partijos organas vadina šmeižtu. Tuos pareiškimus Kennan davė spaudos korespondentams Berlyne, vykdamas į diplomatų konferenciją Londone.

Valstybės departamentas savo pareiškime gina ambasadorių, tačiau jis vargu begrįš į Maskvą, jei Kremlius jo nebepageidauja. Kennan šiuo metu yra Šveicarijoj, iš kur Valstybės departamentas jį šaukia į Washingtoną pasitarimams.

Žinios iš Anglijos

Britanijos Lietuvis padaromas Europos lietuvių laikraščiu

Europos Lietuvių Bendruomenės suvažiavimas

LONDONAS. — Rugsėjo mėnesio vidury Londone įvyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Europos kraštų pirmininkų suvažiavimas, kuris užtruko tris dienas.

Suvažiavime dalyvavo Vokietijos' švedijos, Italijos ir D. Britanijos bendruomenių atstovai. Danijos, Belgijos ir Šveicarijos b-nių pirmininkai, dėl įvairių priežasčių negalėję atvykti prisiuntė sveikinimus. Suvažiavimas aptarė tampresnio bendradarbiavimo tarp lietuvių gyvenančių Europoje galimybes ir padarė kai kurių nutarimų. Vienas svarbiųjų — pravesti dabartinį "Britanijos Lietuvį" į "Europos Lietuvį", padarant jį jungtiniu visų Europos lietuvių bendruomenės savaitraščiu. Laikraštis, kaip ligšiol, bus spausdinamas Londone bet nuo 1933 metų pradžios eis 6 puslapių didumo ir nauju vardu — "Europos Lietuvis".

Moterų federacijos steigiamasis susirinkimas

Rugsėjo mėn. 26 d. Londone įvyko Vidurinės ir Rytų Europos moterų egzilėje Federacijos steigiamasis susirinkimas. Lietuvės moterys, kurios Anglijoje ligšiol mažai pasireiškė, turėjo progos dalyvauti šioje tarptautinėje moterų organizacijoje.

Pagarsino Lietuvos vardą

Anglų Sadler's Wells balete, Londone, šoka jauna primabalerina Svetlana Beriozova, kuri savotišku būdu išgarsino Lietuvos vardą anglų spaudoje. Jos baletui vykstant gastrolėms į Berlyną, ji buvo palikta Londone, nes kaip laikraščiai pranešė, jai yra pavojus, kad rusai gali pagrobti. Ji yra gimusi prieš dvidešimt metų Lietuvoje, kur jos tėvas Beriozovas-Beržaitis tuo laiku šoko Valstybiniame Balete. Dabar jis yra Metropolitan Baleto baletmeisteris, bet visuomet su sentimentu prisimena Virvyte, prie Telšių, iš kur jis yra kilęs ir Kauną, kur jis išėjo pirmą baleto mokyklą.

SAVO PAREIŠKIMAIS NORI SUKELT NUOTAIKAS PRIEŠ GINKLAVIMĄSI

Šneka apie kapitalistinių valstybių karus tarp savęs esanti nesąmonė, išvedžiojama V. Europoj

PARYŽIUS. — Nauji Stalino pareiškimai apie neišvengiamus karinius konfliktus tarap Jungtinių Amerikos Valstybių ir jų dabartinių sąjungininkų, Vakarų politiniuose sluoksniuose laikomi absurdiškais, — tvirtina Chicago Daily News korespondentas William Stoneman savo pranešime iš Paryžiaus.

Beje, Stalinas esąs teisingas, tvirtindamas, kad Prancūzija, Anglija ir kitos Vakarų Europos valstybės nenori būti Amerikos dominuojamos nei ekonomiškai, nei politiškai.

Karo dėl to nebūsią

Stalinas pasididžiuodamas pasakojo "Bolševik" laikraščiui, kad komunistai atkirto Ameriką ir Vakarų Europos valstybes nuo didelių pasaulinių rinkų. Bet kad paaštrėjęs rinkų klausimas privestų prie vakariečių ginkluoto konflikto, kaip to norėtų ir tvirtina Stalinas, niekas Vakaruose netiki.

Stalinas nenori matyti, kad laikai yra pasikeitę. Nei Anglija, nei Prancūzija ar Vokietija šiandien nebepajėgtų sukurti tokią karinę galią, kad galėtų rizikuoti karą su Jungtinėmis Valstybėmis. Amerika joms reikalinga net kasdieniniame ekonominiame gyvenime. Tą patį galima pasakyti apie Italiją, Japoniją ir kitas, Stalino turimas galvoj, valstybes.

Kalba naudinga propagandai

Vakarų politiniai komentatoriai tačiau sutinka, kad Stalino pareiškimai bus sumaniai komunistų partijos išnaudoti, kiršinant neutraliuosius, trečiojo kelio šalininkus ir kitokius antiamerikiečių sluoksnius prieš J. Valstybes ir tuo pačiu prieš dedamas apsiginklavimo pastangas.

Šiuos propagandinius tikslus Stalinas, be abejonės, turėjo galvoj, sakydamas, kad Sovietų Sąjunga nenori nieko pulti. Neabejojama, kad Prancūzijoj, Anglijoj ir kitose Vakarų šalyse pasigirs daugiau balsų iš "neutraliųjų" prieš karo biudžetus, prieš jungtinės Europos armijos organizavimą ir su juo surišta ūkinių sunkumų našta.

Iš Stalino pareiškimo esą matyti, kad Vakarų komunistai stengsis plėsti savo propagandą prieš apsiginklavimą neutraliuose sluoksniuose, kur netrūksta politikų, kurie pasisakydami prieš komunistus, kartu puola Ameriką (pvz. Bevanas ir kiti).

CIO remia demokratų žmones į Kongresą

CHICAGO. — CIO politinės akcijos komitetas nutarė vienbalsiai palaikyti demokratų 10 apylinkės kandidatą į Kongresą John Schaffenegger.

"Mes jį remiame už jo nepailstamą veiklą karo ir taikos metu", pareiškė CIO politinės akcijos komiteto pirmininkas. "Būdamas mūsų apskrity valstybės gynėjo pavaduotoju jis vedė nepaliaunamą kovą prieš komunistus ir korupciją".

Italija nusileido

ROMA. — Italijos vyriausybė, gavusį Valstybės departamento įspėjimą, atšaukė savo įsakymą, kuriuo buvo uždarytos 22 protestantų, amerikiečių vadovaujamos bažnyčios.

Trumanas kartoja: Ike Tafto kišenėj

Generolo vieta esanti armijoj

EVERETT, Wash. — Prezidentas Trumanas, atsidūręs vakariniuose pakraščiuose, pasakė dar keletą rinkiminių kalbų Oregono, Kalifornijos ir Washingtono valstybėse.

Trumano įsitikinimu, Eisenhoweris yra patekęs į labai blogą kompaniją, ir nėsą jokios garantijos, kad jis, pasidaręs prezidentu, nesugriautų Amerikos užvestą užsienio politiką ir net pasaulio taiką. Ike esąs sen. Tafto kišenėj.

Karinių išlaidų mažinimas neįmanomas be Amerikos saugumo silpninimo, pastebėjo Trumanas, primindamas Eisenhowerio pažadą sumažinti ateinančiais metais biudžetą 10 bil. ir 1955 m. — $20 bil.

Trumanas išreiškė savo apgailestavimą, kad tas vyras, kuriuo vyriausybė ir ypač pats prezidentas, taip pasitikėjo, atsuko nugarą dalykams, kuriuos jis pats anksčiau gynė.

Trumanui patinkąs Ike, bet...

Kalbėdamas Kente, Wash., susirinkusiai 8,000 miniai, prez. Trumanas pasisakė didžiuojąsis Eisenhoweriu. "Jis man labai patinka", kalbėjo Trumanas, bet jis esąs karškai galvojąs žmogus ir per tai galį susidaryti keblumų, jei jam reikėtų vadovauti civilinių reikalų tvarkymą.

Tą patį "I like Ike" Trumanas pakartojo ir Wenatchee, Wash. "Jis man taip patinka, kad aš norėčiau jį siųsti atgal į kariuomenę, aš kaip tik tai ir siekiu", prisipažino Trumanas.

Geležinkelių magnatai prieš vidaus laivybą

Piniguočiai trukda šv. Lauryno upės laivų kelio statybą

NE WYORKAS. — Dr. G. Counts, liberalų kandidatas į Senatą, pakaltino Amerikos geležinkelių kompanijas ir kitas privačias pinigines jėgas, trukdančias Amerikos vyriausybei sutvarkyti vidaus vandenų susisiekimą šv. Lauryno upe, kuri sujungtų Didžiųjų ežerų pramonės sritis su Atlanto vandenynu ir plačiuoju pasauliu.

Kanada jau keletą kartų kreipėsi į Ameriką, prašydama prisidėti prie šv. Lauryno upės sureguliavimo, kad ją galėtų plaukti okeaniniai laivai.

Dr. Counts kaltino ir savo konkurentus, demokratų bei respublikonų kandidatus į Senatą, geležinkelių piniguočių interesų rėmimu. Jis, Dr. Counts, ginsiąs vadinamą jūrų kelio (šv. Lauryno upės) projektą.

GERBIANT KONSTITUCIJĄ, GERBTINAS IR JOS LEIDĖJAS

Gilią mintį turi lotyniškasis posakis: "Žmonės, kurie nežino istorijos, yra vaikai".

Mūsų jaunimas, karo metu augęs, daugelis nepriklausomos Lietuvos gyvenimo nebeprisimena. Toji Lietuva jiems tikras istorinis dalykas, tuo tarpu kai vyresnieji dar prieš akis daugelį jos įvykių tebeturi, nes patys juos stebėjo ar juose dalyvavo. Iš spaudos jaunimas mokosi savo krašto istorijos, o vyresnieji pasikartoja, prisimena, ką pamiršo. Betgi koktu pasidaro, kai dažnai spaudoje tai vienur, tai kitur net tikrieji spaudos darbininkai pademonstruoja nenusimanymą praeities įvykiuose arba to trumpo nepriklausomo gyvenimo reikšminguosius įvykius tik ant sau tinkamo kurpalio traukia.

Štai rugsėjo 1 dienos išvakarėse "Drauge" Dr. J. Daugailis "pajaunino" 1922 metų Lietuvos Valstybės Konstituciją. "Naujienose" buvo pastebėta, jog jis paklydo. Po kiek laiko, kad ir spyriuodamasis, klaidą atitaisė, dar net vingiuotą klaidos priežastį nurodė. Šios rūšies autoriai, kurie nurašinėjimais verčiasi ir per neapdairumą klaidas įvelia, nėra tiek kenksmingi, kaip tie, kurie istorinius faktus sąmoningai perdirba.

Reikia sutikti su Dr. J. Daugailiu ir tenka apgailėti, kad 1922 metų konstitucijos 30 metų jubiliejus spaudoje nebuvo tinkamai atžymėtas, tačiau tenka pridėti, jog ne tik toji konstitucija, bet ir ją priėmusis Steigiamasis Seimas reikalingas didesnės populiarizacijos mūsų visuomenėje. Betgi, taip pat gaila, kad "Drauge" rugsėjo 8 d. numeryje Tomo Žiūraičio straipsnis "Tautos šventė" pėda pėdon eina su tų propaganda, kuriems Steigiamasis Seimas ir jo darbai buvo nieko neverti. Autorius Tomas Žiūraitis tautos šventės istoriją tempia ir ant savo kurpalio.

Demokratinės Lietuvos laikais gegužės 15 d. seimo priimtu įstatymu buvo paskelbta švente, skirta Lietuvos Steigiamojo Seimo susirinkimo sukakčiai paminėti, o ne vyriausybė ją pasirinko švente, kaip Vasario 16-tosios vasarinę dalį, kaip tą teigia Tomas Žiūraitis. (Steigiamasis Seimas susirinko 1920 metų gegužės 15 d., bet ne "po dvidešimtųjų metų"). Nei įstatymas, nei žmonės iki diktatūrinių Smetonos — Voldemaro laikų šios šventės nevadino tautos švente ir dar net "vasarine dalimi". Pati vyriausybė rinktis šventes ir leisti įstatymus tepradėjo tik beseiminio valdymo laikais.

Gryna propaganda, neatitinkąs istoriniams faktams, yra Tomo Žiūraičio teigimas, nusakąs, kodėl gegužės 15 d. nebetiko būti švente. Jis sako:

> "Vėliau paaiškėjo, kad tas pasirinkimas nėra tinkamas, gegužės 15-ji dažniausiai būdavo darbo diena, masiniams minėjimams netinkama. Jieškota tam tinkamesnio laiko".

Šiame pasakyme ir logika labai savotiška. Gegužės 15 diena buvo įstatymu pripažinta šventė, tai jau iki to įstatymo panaikinimo ji niekada ir nebebuvo darbo diena. Tiesa, kai kurie religiniai fanatikai Lietuvoje visą laiką tepripažindavo šventėmis tik tas dienas, kurios sijamos su kurio nors šventojo gyvenimu, įstatyminių švenčių jie nešvęsdavo. Gegužės 15 — Steigiamojo Seimo šventė — tiko ir masiniams minėjimams iki pat 1928 metų, o ypač tais metais tą dieną visoje Lietuvoje buvo masiniai minėjimai, nes kartu masėms buvo dalijami ir Pirmojo Lietuvos Nepriklausomybės Dešimtmečio medaliai. Tą dieną tautininkų valdžia galutinai pamynė Steigiamojo Seimo Konstituciją, išleisdama vadinamąją 1928 metų konstituciją. Reiškia, ir diktatūrinė valdžia pripažino, kad gegužės penkioliktoji labai tinkama net tokiai nepaprastai iškilmei, kaip naujos konstitucijos paskelbimui! Tiesa, 1928 m., švenčiant gegužės 15 d., oficialiai buvo vengiama prisiminti Steigiamąjį Seimą; naujosios konstitucijos įžangoje jos leidėjai gegužės 15 d. pavadino "Kariuomenės šventės diena", gi dabar Tomas Žiūraitis "Drauge" vėl ją perkrikštijo, suteikdamas gegužės penkioliktajai "Tautos šventės" vardą.

Bet tai ir buvo paskutinį kartą švęsta gegužės 15 d., nes kaip gi beleis švęsti Steigiamojo Seimo šventę, kai to seimo pats svarbiausias darbas pamintas ir kraštas visai be jokio seimo valdomas. Ot, nuo tada ir pradėjo Tomo Žiūraičio kartojama propaganda įrodinėti, kodėl gegužės 15 d. netinka švęsti. Nuo tada atsirado naujas pavadinimas — Tautos šventė ir nuo tada vyriausybė pradėjo rinkti šventei dieną, kaitalioti įstatymus.

Pakeitus seiminį švenčių ir poilsio dienų įstatymą, buvo panaikinta Steigiamojo Seimo šventė — gegužės 15 d., o rugpiūčio 15 d. paskelbta tautos švente. Nors toji diena visai nereikšminga tautos istorijoje, bet 1929 metais valdžios propaganda ragino ją "iškilmingai" švęsti kaip tautos šventę. Nevykęs buvo tas vyriausybės pasirinkimas, todėl ir vėl keitė įstatymą. 1930 metais rugsėjo 8 d. pradėta švęsti kaip tautos šventė.

Be kitų, ir demokratiškai nusiteikę kunigai priešinosi tokiam švenčių kilnojimui. Kai kurie kunigai metai iš metų prieš tą šventę iš sakyklų paskelbdavo parapijonims, jog rugsėjo 8 d. nėra privaloma bažnyčios šventė, ir atlaikydavo pamaldas kaip darbo dieną.

Netvirtas yra Tomo Žiūraičio įrodinėjimas, kad rugsėjo 8 d., vasaros pabaigos diena, Lietuvoje geriausiai tinkanti tautos šventės vasarinei programai. Jei jau vadovautis jausmais, tai pavasaris, atbundanti gamta daugeliui žmonių teikia pakilesnę nuotaiką, o ne vystanti žolė ir gelstą lapai. Be to, tautinės — valstybinės šventės labai svarbios jaunuomenės auklėjimui. Juk pavasarį, gegužės 15 d. visose mokyklose mokslas eidavo į pabaigą. Mokiniai, ir sportu ir dainomis pasiruošę, galėjo ir šventės programose dalyvauti, o ne vien tik statistais būti. Gi rudenop — mokslas gimnazijose vos prieš savaitę prieš tautos šventę teprasidėjęs, mokiniai dar nepasiruošę programai, o studentija dar palaida po kaimus ir miestelius išsiblaškiusi. Tiesa, Kaune pasilikę studentai valdininkai įsirikiuodavo į šventės eiseną, bet tai mažuma, o pačiame universitete mokslas neprasidėjęs ir jokių Tautos šventės iškilmių nebūdavo. Tad jaunuomenės tautiniam auklėjimui rugsėjo 8 d. neturėjo jokio pranašumo prieš gegužės 15 d. Religiniai motyvai — jie tik katalikams svarbūs, kitatikiams nereikšmingi.

Atmetus Smetonos valdžios garbinimo kultą, kuris stipriai buvo įpintas rugsėjo 8 d. šventės programon, lieka tik ginčytinas klausimas, kas svarbiau kasmet minėti: ar neįvykęs Vytauto vainikavimas, ar atsikūrusios Lietuvos Steigiamojo Seimo susirinkimo faktas? Bet dėl to jau nediskutuosim. Taip pat pripažinsim vienuoliui Žiūraičiui ir kitiems katalikams teisę džiaugtis, kad įvestoji Tautos šventė sutapdinta su Dievo Motinos gimimo minėjimu. Taip pat tylėtume, jei katalikai visai nekalbėtų apie Tautos šventės atsiradimo istoriją, nenorėdami pasakyti, jog ji yra Steigiamojo Seimo ignoracijos išdava. Bet nėra reikalo tylėti, jei, iškraipant tiesą, rašoma, kad Steigiamojo Seimo šventė buvo netinkama diena švęsti. L.

Malonumo diena

Meras Kennelly paskelbė spalio mėn. 18 d. malonumo diena (Sweetest Day) Chicagoje. Jos tikslas, kad gyventojai geriau įsidėtų į galvą, jog reikia kreipti dėmesio į kitus. Sudarytas tam tikras komitetas, kuris išdalys dovanas našlaičiams ir uždarytiesiems.

POILSIO VALANDAI

(Veda ANDRIUS MIRONAS)

—o—

SPRENDIMAI

Galvosūkio Nr. 7 (kryžiažodis): **Gulsčiai:** 1. Krantinė — Brolėnas. 3. Apivaras — Puskepis. 5. Atpiaut — Atvanga. 6. Ikrai. 8. Kažkas (kaikas) — Anodas. 9. Apuokas. 10. Kyla — Itin. 11. Klinčas. 12. Stotas — Oktavė. 14. Ąstis. 15. Abrinai — Aksomai. 17. Praparša — Daltonas. 19. Sušlamėt — Kaustyti. **Stačiai:** 1. Krapai — Tarpas. 2. Paryštė. 3. Impr. — Urga. 4. Skiautė. 5. Trakai — Ankara. 6. Ąsa — Ksi. 7. Nuauti — Aikštė. 8. Kiaušinis. 9. Dar — Ten. 10. Anykščiai. 11. Raupai — Sahara. 12. Pas — Sol. 13. Lykava — Ąsotis. 14. Sofistė. 15. Pynė — Amen. 16. — Papilvė. 17. Sostas — Kirsti.

Galvosūkio Nr. 8: 1) Kobra 2) Aras 3) Ikrai 4) Miami 5) Erkės 6) Niagara 7) Ėjikas; iš pirmųjų raidžių — Kaimenė, iš trečiųjų — Barakai.

Taškų gauna: ALMA (11), K. Juškėnas (10), O. Jokubauskaitė (12), J. E. Gilun (12), D. Viktoravičienė (11) — visi iš Chicagos; K. Klinauškas (10), Cicero, Ill.; S. Jameikis (11), Rockford, Ill., St. Dalius (11), Hamilton, Ont., Canada, Ip. Januškevičius (2), Detroit, Mich. Užskaityta P. Abromavičiui, Detroit, Mich. 4 taškai už galvosūkius Nr. 5 ir 6.

Su galvosūkiais Nr. 9 ir 10 yra terminas atsiųsti uždavinio Nr. 1 sprendimą. Kai kas dar jo neprisiuntė. Tikimės, jog kitą savaitę galima bus paskelbti šio rato laimėtojus.

Dar turės laukti kalėjime

Už Factor pagrobimą ir kitką nuteistasis 298 metams kalėti Rogers Touhy teisme patyrė, kad bylos sprendimas atidedamas iki kitų metų balandžio 6 d. Iki to laiko jis grąžinamas į kalėjimą. Touhy kėlė bylą, kad jis neteisingai buvęs nuteistas.

RENGIAMA SPAUDAI

Frano Lavinsko ir Antano Banišausko

knyga, kurioje aprašoma, kaip lietuviai Amerikoje nugriovė anglies kasyklų kalnus, kaip senovėje jie gyveno kasyklų srityse ir kaip vedė peštynes su kunigais. Aprašyti kun. Mockaus areštas, Bulotos-Šimkaus debatai ir kt. Knyga bus leidžiama prenumeratos keliu. Josios kaina bus $3.00, įrišta — $5.00. Kas iš anksto atsiųs $5.00 prenumeratą, to vardas bus išspausdintas knygoje. Apgavimo nebus, nes reikalus veda pats Lavinskas. Užsakymus ir prenumeratas siųskite tokiu adresu:

MR. FRANK LAVINSKAS,
4141 46th Street, Long Island City 4, N. Y.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

SAVINGS INSURED UP TO $10,000

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

Rekordas...

★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.

★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvietą sutaupytą dolerį

★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo

★ Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747

PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME IŠDIRBTĄ REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENTŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY
3039 So. Halsted St. Tel. VIctory 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

JAU ATIDARYTI

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, Inc.
3224 So. Halsted Street

Didžiausias pasirinkimas

1953 METŲ MODELIO ĮVAIRIŲ BALDŲ, KILIMŲ, VIRTUVĖMS STALŲ, ŠALDYTUVŲ, APŠILDYMUI KROSNIŲ IR DAUG KITŲ PREKIŲ.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI, LABAI PRIEINAMOS KAINOS

PREKYBA ATIDARYTA:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 9:30 val. vak.
Kitomis dienomis — nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Sekmadieniais — nuo 11 val. ryto iki 5 val. vakaro.

FURNITURE CENTER, Inc.
3224 So. Halsted Street
Telefonas: VIctory 2-4226

PLANNING TO HEAT WITH GAS?

Be sure to see us

FOR THE

AMERICAN-Standard LINE

OF GAS-FIRED

HEATING EQUIPMENT

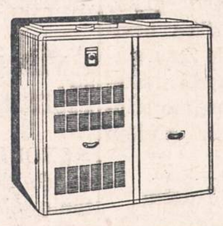

SENECA WINTER AIR CONDITIONER

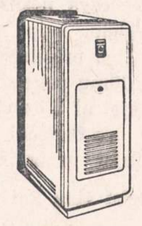

EMPIRE BOILER

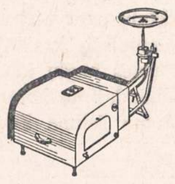

STANFLAME CONVERSION BURNER

It costs no more to enjoy the best!

LYLE PLUMBING & HEATING CO.
1809 West 63rd Street WAlbrook 5-3151
LICENSED AND BONDED PLUMBERS

Free Estimates... Easy Time Payments

LIETUVIŲ AUDITORIJA, 3133 So. Halsted St., Tel. VIctory 2-6172 Šeštadienį, SPALIO mėn. 4 d.

BALIO PAKŠTO ORKESTRO SUKAKTIES KONCERTAS

PROGRAMOJE: solo ,duetai, trio, kvartetai su orkestru ir SESERŲ BLANDYČIŲ KVARTETAS. Įėjimas: $1.50. Pradžia punktualiai 7:30 v. vakare. Staliukai užsakomi iš anksto.

CHICAGOS LIETUVIŲ CHORAS "PIRMYN"

AL. BRAZIS

RODO SCENOJE FRANZ LEHARS TRIJŲ VEIKSMŲ OPERETĘ

"LINKSMOJI NAŠLĖ"

(MERRY WIDOW)

Sekm., Spalio.Oct. 5 d., 1952

SOKOLŲ SALĖJ, 2337 S. Kedzie

Operetėje dalyvauja: ALGIRDAS BRAZIS, ONA SKEVER, J. DAMBROS, V. ZABELLO, A. PEŠKYS, J. LAURUŠONIS, V. LAPATINSKAS, PETRONĖLĖ MILLER, ALICE LAPATINSKAS, J. SHUMAKER, AL. SHUMAKER IR BALETAS.

Dirigentas-Režisorius KAZYS STEPONAVIČIUS.

PRADŽIA 3:30 VAL. PO PIETŲ. • PO PROGRAMOS ŠOKIAI.

ONA SKEVER

CLEVELANDO ŽINIOS

Tremtinių Draugija jau išpildė savo "įsipareigojimą", tačiau tik ne Lituanistikos Institutui...

CLEVELAND, O. — Rugsėjo 28 d. Lietuvių salėje buvo Clevelando Tremtinių Draugijos susirinkimas.

Šioje vietovėje naujųjų ateivių — tremtinių skaičiuojama tūkstančiais, tačiau susirinkime dalyvavo tik keliasdešimt. Pirmininkavo adv. Stasys Lazdinis, sekretoriavo Arvydas Barzdukas.

TD valdybos pirm. Edvardas Karnėnas padarė pranešimą. Jis aptarė specialaus organizacijų komiteto vasarą Clevelande surengtą sporto šventę, ALT'o pravestą birželio 15 minėjimą ir Columbus universitete dirbančių mokslinį darbą Saldukų suorganizuotą Tremtinių Draugijos valdybai vizitą pas Ohio gubernatorių Lausche.

TD pirm. E. Karnėnas nė žodžio neprasitarė ir nieko nepaaiškino apie tai, jog ir šiemet Clevelando kultūrinių darželių tarptautiniame pasirodyme lietuviai visai nedalyvavo. Tai buvo juo labiau ryšku, nes darželių šventė įvyko tuojau po TD valdybos vizito pas gubernatorių Lausche. Gi toje šventėje dalyvavo ir pats gubernatorius Lausche ir labai šiltai atsiliepė apie į Ameriką atvykusius visų tautų tremtinius.

Toliau E. Karnėnas aptarė piniginius TD reikalus. Pradėjo nuo nario mokesčio. Jis priminė, jog vasarą šiuo reikalu TD valdybos vardu (buvo pasirašiusi visa valdyba: Ed. Karnėnas, Vacys Kavaliauskas, Aurelija Balašaitienė, Emilija Skrebutytė ir Vyt. Alfonsas Braziulis) specialiu atsišaukimu kreiptasi asmeniškai į kiekvieną tremtinį, nurodant gyvą reikalą galimai greičiau susimokėti nario mokestį.

Tame atsišaukime jautriais žodžiais nurodyta, jog nario mokestis yra reikalingas sutelkti pakankamai lėšų gyvybiniams lietuvių tautos interesams.

E. Karnėnas pažymėjo, jog atsiliepė ir nario mokestį sumokėjo apie šimtas narių.

Po to jis perėjo prie būdingiausio Tremtinių Draugijos veiklos reikalo. Būtent prie TD "įsipareigojimo" Clevelando vyskupijos statomos nuosavybės "Our Lady of Perpetual Help" bažnyčios lango už tūkstantį dolerių įtaisymo.

Šį "įsipareigojimą" išpildyti TD valdyba dėjo visas pastangas. Tam vasarą buvo surengta gegužinė, kurios visas pelnas—338 doleriai tuojau įmokėti Clevelando vyskupijos nuosavybei padidinti, būtent "Our Lady of Perpetual Help" bažnyčios langui įtaisyti.

Tačiau šios sumos nepakako, o "gyvybinis lietuvių tautos reikalas" buvo labai skubus ir "būtinas" įgyvendinti. Tad teko pinigų ieškoti kur tik galima, jų visaip telkta. Pagaliau šitam "lietuviškam reikalui" panaudoti ir tremtinių sumokėtieji nario mokesčiai...

Ir taip TD valdybos narys Vyt. Alf. Braziulis nunešė ir įmokėjo Clevelando vyskupijos vykdomai statybai ir trūkstamus 439 dolerius... Taip baigtas mokėti "įsipareigotas" tūkstantis dolerių... Dabar bus langas...

Ed Karnėnas TD-jos "įsipareigojimą" Clevelando vyskupijai aiškino, jog taip kitados yra "nutarusi" pati Tremtinių Draugija. Esą jis tokią "prievolę" čia pat turįs ir protokole "juodai ant balto..."

Kaip "vykdė prievolę" prieš tai buvusi Petro Stravinsko TD valdyba, taip dabar ji ir įvykdyta.

Tačiau, deja, minimasis Tremtinių Draugijos "įsipareigojimas" yra neteisėtas. Ir tūkstantis dolerių išleista irgi neteisėtai. Nes "įsipareigojimą" ryškiosios ideologijos žmonėms "pravedant", susirinkimui pirmininkavęs Simonas Laniauskas tai padarė diktatūrinėmis priemonėmis: neleisdamas prieš pasisakyti ir nesutikdamas pravesti slapto balsavimo.

Net ir tą "įsipareigojimą" pravedant anuometiniame susirinkime dalyvavęs Stasys Barzdukas tame pat susirinkime jo pirmininkui, savo vienminčiui, Simonui Laniauskui nurodė, jog buvę nedemokratiška ir neteisėta neleisti pareikšti skirtingos nuomonės.

Vėliau TD susirinkimuose ryškiosios ideologijos asmenys keliais atvejais kategoriškai "komentavo" ir "tvirtino", jog "įsipareigojimas" numatąs tik laisvu noru specialiai šiam reikalui iš tremtinių aukas. Esą nebūsią nieko išleista iš bendros Tremtinių Draugijos nuosavybės, arba juo labiau — nebūsią liečiami nario mokesčiai...

Tačiau kurgi, tūkstantiniam langui suėjo visi TD pinigai, kartu ir su narių mokesčiais...

Čia prisimena ir tai, jog Chicagoje organizuojant Lituanistikos Institutą, viename TD-jos susirinkime buvo nurodyta šios įstaigos reikšmė ir reikalas tam darbui paskirti šimtą dolerių.

Nė vienu žodžiu niekas prieš tai neprasitarė. Tačiau, deja, clevelandiškė patriotinė Tremtinių Draugija pro tai praėjo negirdomis ir Lituanistikos Institutui nepaskirta nė cento...

Susirinkime pasiinformuota Lietuvių salės ir klubo reikalais. Čia gražų ir jautrų žodį pasakė vienas jų organizatorius, Clevelande beveik 50 metų gyvenąs senosios kartos veikėjas A. Padegimas.

Tarp kitų susirinkimo reikalų buvo labai įdomus kitados lietuvių įsteigto banko, dabar "The Superior Savings and Loan Ass'n., klausimo iškėlimas.

Išklausytas vieno iš šio banko direktorių — I. F. Samo pareiškimas.

Iš susirinkimo minimo banko adresu nurodyta, jog jis mokąs už taupymą mažesnį procentą negu kiti Clevelando bankai, gi skolinąs sunkesnėmis prievolėmis už kitus bankus ir imąs didesnį procentą.

Nesą, be to, matyti, jog bankas efektyviau prisidėtų savo parama lietuviškajam reikalui...

Susirinkimui paaiškinti motyvai, kodėl taip yra.

Nagrinėti Diepholzo gimnazijos reikalai, pasiinformuota apie Lietuvių bendruomenės steigimą, pasveikintas su dovana prof. M. Biržiška, aptartas vienos tremtinės nelaimėje šelpimas ir kit.

Su pasišventimu lituanistinei mokyklai vadovaująs pedagogas Tamulionis plačiau kalbėjo šios svarbios lietuvybei įstaigos reikalu.

Tamulionis nurodė, jog kiekvieno lietuvio prievolė leisti savo vaikučius į lituanistinę mokyklą.

Į ją vaikučiai yra priimami visai nežiūrint to, ar tėvai prie tos mokyklos išlaikymo prisideda ar ne.

Lituanistinės mokyklos vedėjas Tamulionis nurodė, jog spalio 12 Lietuvių salėje šaukiamas mokyklos tėvų susirinkimas.

V. Švenčionėlė

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Mergaitė už svaig. gėralus. — Long Beach, Calif., moterų policijos vyresnioji Edna Briggs laiko 3 mėn. mergaitę Lindą Fay Schon, kurią jos motina Edna Earl Schon, 20 metų amž., pardavė už 400 dol., kad galėtų apmokėti karčiamos sąskaitas už svaiginamuosius gėralus. Ji tvirtina nežinojusi, kad toks josios veiksmas yra nusikaltimas.

Žada išsiųsti gengsterius

Savo namuose buvo suimtas N. D. Circella, kitaip Nick Dean, 426 S. Humphrey, Oak Park. Jis yra svarbi Caponės gaujos figūra. 1915—16 m. jis buvo nuteistas už plėšimus ir užpuolimus, o prieš 1902 m. atvykdamas į Ameriką, esąs atlikęs niekšingų morainių darbų. To pakanką jam deportuoti į jo gimtąjį kraštą — Italiją. Jis nėra gavęs Amerikos pilietybės.

Taip pat imigracijos ir natūralizacijos pareigūnai suėmė A. Volpe, 1500 N. Menard, buvusį Caponės asmens sargą. Jis buvo laikomas Chicagos visuomenės priešu Nr. 2. Imigracijos pareigūnai mano, jog ir jį galima bus deportuoti, nors jis neseniai laimėjo deportacijos bylą.

Šie suėmimai yra dalis akcijos, kurią pradėjo teisingumo ministeris (Attorney General) McGraney, norėdamas iš krašto išsiųsti apie 100 svetimšalių "pogrindžio figūrų".

DIDELIS PASIRINKIMAS
GERŲ VARTOTŲ MAŠINŲ
NUPIGINTOM KAINOM

1951 BUICK 4 door, Dynaflow	$1895.00
1950 BUICK 4 door, Dynaflow	$1695.00
1950 BUICK 4 door, Special	$1395.00
1950 HUDSON 2 door	$1095.00
1949 BUICK 2 door, Dynaflow	$1395.00
1949 BUICK 4 door, Dynaflow	$1395.00
1949 BUICK Super 4 door	$1345.00
1949 BUICK Super 2 door	$1295.00
1948 CHEVROLET Club coupe	$ 795.00
1948 BUICK 4 door, Dynaflow	$1195.00
1948 BUICK 4 door	$1095.00
1948 OLDSMOBILE 4 door	$ 995.00
1948 STUDEBAKER 4 door	$ 875.00
1948 NASH "600" Coupe	$ 595.00
1947 PACKARD 4 door	$ 645.00
1947 BUICK Super 2 door	$ 875.00
1947 BUICK Special 4 door	$ 645.00
1942 BUICK Super 4 door	$ 245.00
1941 BUICK Super 4 door	$ 195.00

Norintiems pirkti naują mašiną turime visokių naujų BUICK

MILDA BUICK, INC.
SALES AND SERVICE
907 West 35th Street LAfayette 3-2022

For
Home and Industry
SALES - SERVICE
Direct Factory Branch

COMBUSTIONEER
DIVISION OF
STEEL PRODUCTS ENGINEERING CO.
1532 SO. MICHIGAN

WAbash 2-0060
Night Phone FRanklin 2-7100

Visit Our Modern Tower Control Service Center — Body — Fender — Paint — Wheel Balancing — Alignment — Mechanical — Brakes — All Makes of Cars—Payments Arranged.

The Safest Roads You Can Ride On

★ MAKE the slickest road a safe road with the U. S. Royal Master's *exclusive* Royaltex Tread!
★ LET its 3,000 gripping edges give you winter skid protection and stopping power never known before!
★ STAY super-safe for twice as many miles—with the *only* renewable safety tread in the world!

NOW! For Your Present Tires!
We are allowing
from $3 to $13
on the purchase of new, winter-safe U. S. Royals.
U. S. Royal Master • U. S. Royal Air Ride • U. S. Royal De Luxe
plus generous allowances for your present tubes

U.S. ROYALS
World's Foremost Safety Tires

U. S. ROYAL Distributor
U.S. ROYAL TIRES
PEOPLES PONTIAC, INC.
U. S. ROYAL Distributor
U.S. ROYAL TIRES
3150 W. OGDEN AVE., AT KEDZIE ROckwell 2-4060

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-4389

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:

Metams	$9.00
Pusei metų	5.00
Trims mėnesiams	2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	6.00
Trims mėnesiams	3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8,, Ill. Tel. CAnal 6-3500.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Trečiadienį — Internacionalistas

Pereitą trečiadienį gen. Eisenhoweris sakė kalbas Michigan valstybėje, diskutuodamas daugiausia užsienio politikos klausimus. Jisai kalbėjo, **kaip internacionalistas,** ir gyrė mirusįjį senatorių Vandenbergą, kuris "visiems laikams padarė galą senam amerikiečių tikėjimui į izoliacionizmą", įtikino republikonų partiją "kolektyvaus saugumo" reikalingumu ir demonstravo "tautos vienybę užsienio politikoje".

Republikonų kandidatas į JAV prezidentus sakė, kad Amerika privalanti ir toliau vesti dvipartinę užsienio politiką, bet ji turinti būti vedama geriau ir nuoširdžiau, negu iki šiol, nes demokratų administracija esanti šališka ir neteisinga: visus laimėjimus užsienio politikoje ji laikanti savo nuopelnu, o dėl nepasisekimų kaltinanti republikonus.

Griežtas Eisenhowerio pasisakymas už internacionalistinę politiką labai nepatiko izoliacininkų srovei republikonų partijoje. Chicagos "Tribune" rašo, kad tokiomis savo kalbomis generolas atstumsiąs nuo savęs Vidurvakarių republikonus, kurie buvo bepradedą jį remti po to, kai jisai susitaikė su sen. Taftu, ir sugadinsiąs savo priešrinkiminę kampaniją. Pulk. McCormicko laikraštis įspėja Eisenhowerį neerzinti tų, kurie nori jam padėti, užmiršdami, jogei jį nominavo rytiniai republikonai, kurie pirmon vieton stato Europą, o ne Ameriką.

Ketvirtadienį — Izoliacininkas

Ketvirtadienį gen. Eisenhowerio specialus traukinys atriedėjo į Illinois valstybę. Jisai čia pasakė kelias kalbas. Champaign mieste generolas smarkiai puolė demokratų užsienio politiką, pareikšdamas, jogei Amerika be reikalo buvusi įvelta į tris karus — pirmąjį pasaulinį karą, antrąjį pasaulinį karą ir Korėjos karą.

Eisenhowerio nuomone, Jungtinės Valstybės neturėjusios kariauti **nei prieš Vokietijos kaizerį, nei prieš Hitlerį.** Jei Amerika būtų buvusi kaip reikiant pasiruošusi 1916 ir 1917 metais ir būtų buvusi atsargesnė 1939 ir 1940 metais, tai "mes lengvai būtume galėję išvengti vieno arba net abiejų pasaulinių karų".

Šitaip kalba izoliacininkai. Jie užmiršta visai paprastą faktą, jogei Jungtinės Valstybės pasidarė dvidešimtame šimtmetyje tokia didelė galybė pasaulyje, kad jos **nebegalėjo stovėti nuošaliai,** kilus kovai tarp didžiųjų valstybių dėl pasaulio dominavimo.

Sakysime, Amerika nebūtų stojusi į Pirmąjį pasaulinį karą ir būtų leidusi kaizerinei Vokietijai sutriuškinti Angliją — kas būtų atsitikę? Voketija, kuri jau turėjo nemaža kolonijų Azijoje, Afrikoje ir Ramiajame Vandenyne, būtų pasiglemžusi anglų ir prancūzų kolonijas ir virtusi galingesne imperija, negu Britanijos. Ar gali kas nors tikėti, kad, taip sustiprėjusi, kaizerinė Vokietija nebūtų siekusi izoliuoti Šiaurinę Ameriką ir, pagaliau, ją paklupdyti?

Bet tada jau nebūtų buvę **britų laivyno** vokiečiams kelią užkirsti per Atlanto Vandenyną į Jungtines Valstybes!

—x—

Antrasis pasaulinis karas parodė, kad Vokietija net po to, kai ji buvo sumušta 1918 m. ir nuginkluota, sugebėjo išvystyti tokią galingą militarinę jėgą, kad ją vos-nevos įveikė anglai, rusai ir amerikiečiai. Jei ne Amerikos pagalba, Hitleris būtų triumfavęs. Ar tokiu atveju Jungtinės Valstybės būtų pasilikusios saugios?

Republikonų izoliacininkai sako, taip. Bet milžiniška Amerikos žmonių dauguma galvoja visai kitaip, ir dėl to net dauguma republikonų per paskutinius 12 metų rėmė internacionalistinę užsienio politiką.

Vienas žymiausiųjų tos politikos vykdytojų buvo gen. Eisenhoweris, buv. vyriausias karo vadas Europoje. Bet dabar jisai sako, kad reikėję nekariauti su Hitleriu!

Trečiadienį jisai kalbėjo, kaip internacionalistas, o ketvirtadienį — kaip kraštutinis izoliacininkas, kaip Chicagos McCormickas.

Tiesa, kad Jungtinės Valstybės padarė daug klaidų savo užsienio politikoje, bet Eisenhoweris ieško jų ne tenai, kur jos yra.

Nebuvo klaida sumušti kaizerį ir juo labiau nebuvo klaida sumušti Hitlerį. Klaidos buvo tame, kad JAV nesugebėjo tas karo pergales **tinkamai panaudoti,** kad būtų įsteigta išmintinga ir teisinga taika.

APŽVALGA

DARBIEČIAI REMIA APSIGINKLAVIMĄ

Britanijos Darbo partijos suvažiavimas Morecambe mieste atmetė Bevano šalininkų rezoliuciją, reikalaujančią, kad valdžia sumažintų apsiginklavimo išlaidas. Kalbėdamas prieš rezoliuciją, partijos vadas Clement Attlee pasakė:

"Įdomus dalykas, kad tiek daug žmonių ignoruoja faktą, jogei yra tokia didelė apsiginklavusi valstybė, kaip Rusija. Aš gerbiu mūsų draugus pacifistus. Bet neturiu daug pagarbos tiems, kurie reikalauja mažinti ginklavimąsi ir visai nekreipia dėmesio, jog yra karinga valstybė, kuri nerodo jokio palinkimo nusiginkluoti."

Suvažiavimas atmetė ir antrą "kairiojo sparno" reikalavimą, kad Britanija atšauktų savo kareivius iš Korėjos.

Attlee nusistatymą remia didžiosios darbininkų unijos.

NEVYKĘ PRIEKAIŠTAI

Ketvirtadienį "Draugas" įdėjo editorialo vietoje vieno siuvėjo straipsnį, kritikuojantį Amalgamated Clothing Workers of America (ACWA) vadovybę. Jam nepatinka, kad tos unijos suvažiavime pereitą gegužės mėnesį buvusi perrinkta centro valdyba, neduodant balsuotojams pasirinkimo, nes "balsavimo lapeliuose buvo sudėti tik senosios Centro valdybos nariai ir tik tiek asmenų, kiek reikalinga valdybą sudaryti: balsuoti asmuo galėjo tik 'už' arba 'prieš', kandidatų pasirinkimo nebuvo".

Šitas priekaištas būtų rimtas, jei niekam kitam, kaip tik Centro valdybos nariams, nebūtų buvę leista kandidatuoti. Bet "Dr." rašytojas to neparodo. Jei naujų kandidatų nėra, tai kaipgi kitaip galėjo būti pravesti rinkimai? Kas Centro valdybos nariams nepritarė, turėjo teisę balsuoti prieš.

Daugelyje organizacijų yra vartojama šitokia rinkimų procedūra.

Unijos kritikas yra taip pat nepatenkintas, kad ji imanti iš narių "politines duokles" ir vedanti propagandą prieš reakcionierius republikonus ir demokratus.

"Tai savo nepadoriai propagandai skleisti darbininkų tarpe (rašo jisai) Centro valdyba kas metai daro darbininkų tarpe rinkliavą po $1.00 arba po $2.00 nuo nario. Kiekvienoje dirbtuvėje sudaromas ten dirbančiųjų darbininkų sąrašas. Paskui su tuo sąrašu Shop Steward eina prie kiekvieno darbininko ir reikalauja jį tame sąraše ties savo ten išspausdinta pavarde pasirašyti, kad savanoriškai jis aukoja ACWA Political Action Committee (PAC) reikalams. Kurie nesutinka pasirašyti, prieš tuos pavartojama grasinimai, nors tame lape aiškiai sakoma, kad tik savanoriškai sutinkąs aukoti pasirašo, bet praktiškai yra kitaip."

Galimas daiktas, kad agitatoriai kartais pasako ir grasinantį žodį, bet tai juk pasitaiko beveik kiekvienoje kampanijoje, nežiūrint koks bebūtų jos tikslas. Tačiau savanoriško aukojimo principas unijoje visgi nėra panaikintas. Kurie neaukoja politikos reikalams (o tokių "drąsuolių" sakosi matęs pats "Dr." rašytojas), nėra metami iš unijos.

Pagaliau, jei ir būtų vieno arba dviejų dolerių *privaloma* duoklė, tai ar čia būtų skriauda darbininkams? Ar unijos nariai nėra suinteresuoti tuo, kad būt įsirinkti valdžion tokie žmonės, kurie darbininkams palankūs, o ne priešingi?

Amalgameitų unija iškovojo siuvėjams tokių pagerinimų, apie kuriuos jie seniau nedrįsdavo nė svajoti. Be veikimo politikoje tie pagerinimai nebūtų buvę laimėti. Bet argi nereikia rūpintis, kad jie būtų apsaugoti?

Duoti šitam reikalui $1.00 arba $2.00 tikrai nėra per didelė auka. Tavernoje prie baro žmogus neretai praleidžia daug daugiau, nors iš to nei jam, nei jo draugams nėra jokios naudos.

Be reikalo "Draugo" redakcija remia tokius nerimtus priekaištus unijai, kuri yra viena iš demokratiškiausių darbininkų organizacijų šioje šalyje.

STALINO "ŽODIS"

Už trijų dienų prieš sovietų Komunistų partijos suvažiavimą (kuris buvo atidėliojamas daugiau kaip 10 metų!) pasirodė Maskvos žurnale "Bolševik" Stalino 50 puslapių straipsnis; "Ekonominės Socializmo Problemos SSRS".

Iš trumpų pranešimų angliškoje spaudoje apie rašinio turinį matyt, kad Rusijos diktatorius vėl pranašauja "neišvengiamą karą" tarp kapitalistinių šalių. Japonija, Vakarinė Vokietija, Britanija, Prancūzija ir Italija anksčiau ar vėliau turėsiančios susipešti su Amerika.

Tai sena bolševizmo dogma, kad kapitalizmas "neišvengiamai" gimdo imperializmą, o imperializmas "neišvengiamai" gimdo karą. Jisai nemato, kad senosios kapitalistinės imperijos jau likviduojasi, suteikdamos nepriklausomybę savo kolonijoms (Filipinams, Indijai, Indonezijai ir t.t.). Agresingu imperializmu šiandien serga kaip tik Sovietų Sąjunga, kurios menamas "socializmas" yra tik sumoderninta baudžiavų ir vergijos sistema.

Stalinas laukia, kaip gervė giedros, naujo pasaulinio karo, tikėdamasis, kad jisai atneš "pasaulio revoliuciją", kuri suteiks bolševizmui viso pasaulio valdžią. Du karai bolševikams patarnavo, todėl Stalinas aklai tiki į karo išganingumą.

Rusijoje niekam nevalia ne tik jį kritikuoti, bet ir abejoti apie jo "neklaidingumą".

Suaugusiųjų švietimo centras

Chicaga laikoma vadovaujančiu suaugusiųjų švietimo centru Amerikoje. Joje turi savo vyriausias būstines tokios organizacijos, kaip Adult Education Assn. of the U. S., Fund for Adult Education, Great Books Foundation ir American Heritage Council. Taip pat Chicaga yra suaugusiųjų švietimo tyrinėjimo ir bandymų centras.

Nemaža yra progų čia suaugusiems šviestis bei gilinti savo žinias. Chicagos, Northwestern universitetai, North Park kolegija ir 3 miesto jaunių kolegijos ruošia laikas nuo laiko įvairius kursus labai prieinamomis kainomis. Tokie kursai, dažniausiai pritaikyti praktikiniams ir dienos iškeliamiems klausimams, trunka 6—9 savaites, po kartą per savaitę renkantis į pamokas.

Pavyzdžiui, šiuo metu, prieš rinkimus, Chicagos universitetas suruošė kursus, tema "Kaip pasidaryti reikšmingam politikoje?". Northwestern universitetas nagrinėja tokiuose kursuose demokratų ir respublikonų platformas. Įvairių dalykų mėgėjai gali užsirašyti į keramikos, skrybėlių darymo, namų ruošos ir kt. kursus, kurie paprastai ruošiami vakarais viešųjų mokyklų. Nuolat ruošia įvairius kursus YMCA ir YWCA.

Kas nori platesnių ir specialinių informacijų apie suaugusiųjų kursus, gali kreiptis į Chicagos viešąją skaityklą (Public Library) ar švietimo tarybą (Board of Education).

"Naujienose" pasiskelbęs — visus biznyje nustelbia.

Tik "Naujienos" skelbia tiesą. Apie Lietuvą, pasaulį šviesų

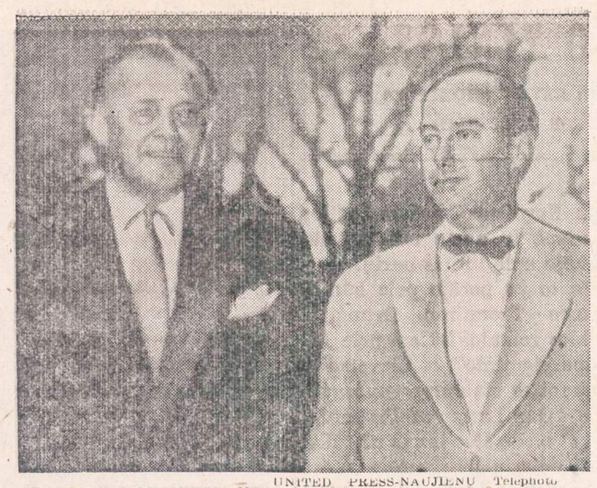

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

TARIASI FARMERIŲ REIKALAIS. — **Gub. Adlai E. Stevenson (dešinėj), demokratų prezidentinis kandidatas, Springfielde, Ill., rytiniame pasivaikščiojime su kongresmanu Harold D. Cooley, Kongreso Žemės Ūkio Komiteto pirmininku, tariasi farmerių reikalais.**

DVI LATVIJOS ISTORIJOS

Rašo VINCAS TRUMPA

Mūsų kaimynai ir giminaičiai latviai su savo istorija jau ne nuo šiandien sugebėjo neblogai reprezentuotis Vakarų pasauliui. Čia turiu galvoje ypač jų ūkio ir teisės istoriko A. Švabės vokiečių ir anglų kalbomis parašytus ir išleistus veikalus apie latvių ūkio istoriją, jų archeologo ir senosios Latvijos istorijos specialisto F. Balodžio prancūzų, vokiečių ir švedų kalbomis paskelbtas studijas, nekalbant apie senesniuosius Schiemanno, Seraphimo, Arbusowo ir kitų darbus. Tą tradiciją latvių istorikai, kurių taip pat kaip ir mūsų patys žymieji atsirado emigracijoje, tęsia ir šiandien, daugiausia rūpindamiesi supažindinti su savo istorija vadinamą anglų-saksų pasaulį.

Štai 1951 m. pasirodo du kapitaliniai veikalai apie Latvijos istoriją anglų kalba. Vienas jų parašytas 1948 m. mirusio Latvijos pasiuntinio Washingtone Alfredo Bilmanio, kurį išleido Princetono universitetas (*A History of Latvia,* by Alfred Bilmanis), antras parašytas buvusio Rygos universiteto profesoriaus, dabar Latvijos ministerio Italijoje Arnolds Spekke (*History of Latvia* by Arnolds Spekke), kurią išleido latviška M. Goppers knygų leidykla Stockholme. Abu veikalai maždaug vieno dydžio — apie puspenkto šimto didelio formato puslapių, aprūpinti moksline aparatūra — rodyklėmis ir bibliografiniais nurodymais. Be to išorinio panašumo tie abu veikalai turi dar ir tą bendro, kad jie abu parašyti užsienyje, vadinasi, toli nuo tų versmių, kurios taip gausiai teka pačios Latvijos ir jos kaimynų archyvuose ir muziejuose, bibliotekose ir pačiam tautos gyvenime.

Yra tarp jų ir esminio turinio panašumo. Jie abu turi bendrą — pasakytume, latvišką — istorinės koncepcijos bruožą: tikrieji latvių istorikai visą laiką buvo daugiausia susikoncentravę į du savo ilgos istorijos laikotarpius — senąjį priešistorinį ir ankstybąjį istorinį laikotarpį, ligi XIII a., kada didžioji latvių gyvenamos teritorijos sritis pakliuvo po Vokiečių Ordinų valdžia, ir į latvių tautos atgimimo laikotarpį, kuris prasidėjo su XVIII a. pabaiga. Tie du laikotarpiai ir yra tikrosios latvių tautos istorinio pasireiškimo laikotarpiai. Visą kitą laiką (nuo XIII ligi XVIII a.) Latvijos teritorijoje žaidė daugiausia svetimos danų, vokiečių, lietuvių-lenkų, švedų, rusų — jėgos. Ir čia mūsų minimuose veikaluose daugiausia dėmesio paskirta tiems dviems laikotarpiams aiškinti, ypač Spekkes veikale. Tuo jie skiriasi nuo aukščiau minėtų istorikų, Schiemanno, Seraphimo, Arbuzovo ir kt.

Skirtumai

Laikraštinėje recenzijoje būtų neįmanoma smulkiau nagrinėti tą gausybę problemų, kurios iškyla paskaičius abu šiuos veikalus. Užtat pasitenkinsime tik keliomis bendresnio pobūdžio pastabomis, ypač tomis, kurios tiesiog liečia ir Lietuvos istoriją. Šituo atžvilgiu tarp Bilmanio ir Spekkes istorijų yra nemažas skirtumas. Jeigu nei vienos tautos istorijos negalima išjungti iš bendro istorinio proceso ir ją nagrinėjant negalima apseiti nepalietus artimesnių ir tolimesnių kaimynų istorijos, tai tas galbūt dar labiau tinka latvių tautai. Ją nuo pat seniausių (net priešistorinių) laikų rišo ne tik su gimininingomis lietuvių giminėmis, bet taip pat su visiškai svetimomis livais, finais (suomiais, estais), slavais ir įvairiomis germaniškomis tautomis. Gražu, kad latvių istorikai ir archeologai sugebėjo nors ir iš labai negausių istorinių šaltinių (kas liečia archeologiją, atrodo, latviai bus labai daug padarę. Nebūdamas specialistas nesiimu tos srities liesti) atausti gražią savo X—XIII šimtmečių istoriją, su jos kunigaikščiais ir karaliais, kaip Viesturs — Žemgalių valdovas, Lemekins — Kuršų ir garsusis Visevalda, garsiosios Jersikos pilies valdovas, kuris, pagal Spekke, buvo vedęs vieną iš Žemaičių kunigaikštyčių. Daugiausia naudodamiesi retrospektyviniu metodu (truputį vėliau rašytomis kronikomis ir kitais šaltiniais) latvių istorikai ataudė visą socialinę, ūkinę ir politinę to laikotarpio savo istoriją. Prof. A. Švabės darbai, kuriais plačiai naudojasi ypač Spekke savo veikale, parašyti su tikra istorine vizija. Žinoma, gal kiek ir perdeda Bilmanis, pavadinadamas to laiko Latviją "valstiečių demokratija".

XIII a. buvo kritiškas kaip Lietuvos taip ir Latvijos istorijoje. Mat, dabar į baltų gyvenamas sritis su didele jėga ir įžūlumu pradeda veržtis įvairūs religiniai misininkai, iš kurių laikui bėgant susižiedžia Vokiečių Ordinas. Lietuviams šiuo laikotarpiu pasisekė susiorganizuoti į stiprią valstybę, latviai palūžo nelygioje kovoje. Prof. Arnolds Spekke vertas tikrai didelės pagarbos, kad jis labai vykusiai sugebėjo atremti seną, ypač vokiečių istorininkų skelbiamą teoriją, kad vokiečiai šiuo metu "išgelbėjo" latvius nuo slavų (rusų) pavojaus. Jis tiksliai nurodo, kad šiuo metu (XIII a. pirmoje pusėje) Kijevo Rusijos galybė smuko ir besiveržią iš Azijos mongolai sudavė jai "coup de grace". Vadinas, slavų ekspansijos pavojus nebuvo taip aktualus, kaip vokiečių istorininkai bandė įteigti. Be to, anot Spekkes, sustiprėjusi ir susijungusi Lietuva buvo visiškai pajėgi atlaikyti tą ekspansiją, jei ji ir būtų reiškusis. Istorija šį jo teigimą su kaupu įrodė.

Šia proga malonu konstatuoti, kad prof. A. Spekke pažįsta gerai ne tik latvių tautos istoriją, bet taip pat ir lietuvių ir kitų kaimynų. Gera, kad savo veikale jis mūsų praeities veikėjus vadina jų tikrais vardais, teisingai atvaizduoja Lietuvos-Lenkijos santykius ir t.t. Šito nevisada būtų galima pasakyti apie A. Bilmanio veikalą, kuris tarpais kvepia publicistika. Be reikalo, man atrodo, pvz. A. Bilmanis, nebūdamas to laikotarpio specialistas, bando ginčytis su lietuviais istorikais, kad XVI a. viduryje Livonija iš karto prisijungė prie Lenkijos, o ne prie Lietuvos. Po mūsų istoriko S. Sužiedėlio studijų šiuo klausimu (kurių A. Bilmanis visiškai nemini) čia daug ginčų neturėtų būti. Jokio pagrindo taip pat neturi Bilmanio vartojami Vitoldo, Jagelles ir kiti vardai. O reikia laikyti tikru kurjozu, kai 53 p. patalpintame žemėlapyje Bilmanis Žemaičius 1411-12 m. priskiria prie Lenkijos. Tokių netikslumų (jei tai nelaikyti tendencija) Spekkes veikale nerasime, išskyrus 304 p., kur Norbutas ir Daukantas laikomi emigrantais.

Iš viso, kaip ir dažnai atsitinka su svetima kalba leidžiamais veikalais, yra labai didelis pavojus nukrypti į per didelį patriotizmą. Gal dar nėra taip blogai, kai tokios rūšies veikaluose stengiamasi iškelti savo tautos darbai ir nuopelnai. Bet toks iškilimas neturi eiti savo kaimynų sąskaita. Šiuo atveju Spekkės veikalas sugebėjo suderinti savo tautos meilę su kitų tautų supratimu. Deja, to negalima pasakyti apie A. Bilmanio veikalą.

Užtat būtų daug geriau, jei toks Princetono universitetas būtų išleidęs Spekkės, o ne Bilmanio veikalą, nes kiekvienu atveju pirmasis daug moksliškiau ir rimčiau parengtas negu antrasis. Ypač kas vertinga Spekkės veikale tai puikios ir įdomios iliustracijos, gausūs žemėlapiai ir visa kita pagalbinė medžiaga. Šiuo atžvilgiu jis turėtų būti laikomas pavyzdžiu ir mums, jei kada bandysime leisti savo tautos istoriją anglų kalba.

O mums panašaus veikalo anglų kalba tikrai būtų reikalinga. Ligi šiol turimos Lietuvių istorijos anglų kalba neatitinka rimtų mokslinių reikalavimų nei savo istorine kritika, nei moksline vizija, kuri tokios rūšies darbe ypač yra reikalinga. Spekkės ir iš dalies Bilmanio veikalai tik turėtų paskatinti mūsų istorikus ir atitinkamas institucijas, kad pagaliau ir mes susilauktume rimtos, moksliškai parengtos, sistemingos Lietuvos istorijos. Mums šiuo atveju uždavinys neturėtų būti sunkesnis, kaip mūsų kaimynams latviams.

Įdomi smulkmena

Ir Bilmanio ir Spekkės istorijos privestos ligi paskutinių laikų, maždaug liki II pasaulinio karo pabaigos. Spekkės veikale randame cituojamą vieną dokumentą, kuris turėtų būti įdomus ir mūsų skaitančiai visuomenei. Štai ištrauka iš Himmlerio laiško, rašyto 1942 m. gruodžio 11 dieną vokiečių SS ir policijos šefui Latvijoje: "Ištyrus latvių 100,000 kariuomenės klausimą seka: Latvių savivalda kreipėsi į Reicho komisarą su reikalavimu leisti atstatyti 100,000 latvių kariuomenę. Tai yra senas triukas laimėti specialių politinių prerogatyvų kariuomenės pagalba. Aš atmečiau šį reikalavimą, kaip visiškai nepraktišką ir labai pavojingą ir padariau sekantį pasiūlymą, jei tik SS šefas su juo sutiks". Toliau išdėstoma tas pasiūlymas, kuris atitinka praktikai, kuri vėliau buvo pritaikinta Latvijoje ir iš dalies Lietuvoje.

Iš viso Spekke neginčija reikalo kovoti prieš bolševikus drauge su vokiečių armija. Užtat plačiai aprašo latvių SS legijono veiklą ir net deda paveikslus tiems veiksmams pailiustruoti.

Koks vežimas, jei be ienų,
Koks lietuvis be "Naujienų"

UPĖ — TAI NE ŠACHMATŲ LENTA

Gyvenime pasitaiko visokių keistenybių. Štai Chicagoje gyvena du geri draugai, o kai juodu susieina, tai be didelių kautynių negali apsieiti. Žiūrėk, žodis po žodžio jau ir kaunasi. Bet kaip kaunasi? Kaunasi be jokio pasigailėjimo. Čia nėra bičiuliškų nuolaidų. Vienas ir kitas lydimas tik vieno noro: priešą įveikti. Ir kaunasi iki kuris nors iš juodviejų visu frontu kautynes pralaimi. Rodos po tokių ryžtingų kautynių nors ir tarp geriausių draugų negali atsirasti bendra kalba. O juodu vienas kitą be pasigailėjimo tvoję, po tokių imtynių taip bičiuliškai kalbasi, kaip nieko nebūtų buvę; buvusių kovų neprisimindami ar vienas kitam nieko prikaišiodami. Ir kai tuomet žiūri į juodu bičiuliškai besikalbant, tai galvoji ar čia didelė veidmainybė, ar gražus sportiškas išsiauklėjimas. Paliksim tą klausimą nuošaliai. Tai jųdviejų reikalas.

Taigi, tuodu geri šachmatų mėgėjai nutarė šachmatų lentą pakeisti į gamtos platybę: turimą liuoslaikį praleisti gamtoje. Juo labiau, kad jau dabar ruduo dailininkas pradėjo savo dydį žygį į gamtą jos varsas keisdamas. Yra kuo grožėtis, kur akis nuverti, yra kas stebėti.

Kaip sumetė, taip ir padarė: du geri draugai išvyko į laukus. Bet leiskime vienam iš jų pačiam papasakoti, kaip juodviem toji išvyka pavyko, kurios metu būta didelės nesekmės.

Pasakoja Robertas Racaitis

Mudu su Rušinsku nutarėm šachmatų lentą pakeisti į gamtos stebėjimą, jos pažinimą. Pereitą pirmadienį automobiliu išvykom į užmiestį. Illinois lygumomis ramiai teka platoka upė Kankakee. Ant jos kranto, suradę patogią automobiliui vietą, apsistojova. Palikę automobilį, atsivežtu metaliniu laiveliu pasileidova plaukti aukštyn. Kadangi prie laivelio buvo pritaikytas motoriukas, tai Rušinskas buvo besikėsąs laivelio irklus palikti automobilyje. Aš jį tėviškai įspėjau. Sakau jam: gyvenime nežinai kada teks plaukti aukštyn ir kada leistis pasroviui, irklai visuomet praverčia, o motoras ne visuomet klusnus savo šeimininkui. Geriau imkiva ką turiva. Išplaukėm. Po kelių vėsių dienų ir vėl sušilo. Diena buvo tikrai graži. Upės krantai lapuočiais medžiais apžėlę, verti buvo jais grožėtis. Ruduo dailininkas jau buvo čia pradėjęs savo meno žygį; jis medžių lapus nepastebiama savo ranka jau mėgino keisti jų žalią varsą. Vos įžiūrimai jų žalioji varsa vietomis jau buvo atmiešiama gelsva spalva. O kai kur didesniu ryžtingumu ir užsimojimu įvairino spalvas bendrojo žalio fono nepakeisdamas. Mudviejų miestelėnų akys atsidėję stebėjo rudens dailininko tą didį grožio žygį! Upės vanduo lėtai sriuveno. Jo paviršiumi lakstė daugybės mažiuliukų vabalėlių. Jie vandens paviršiumi taip vikriai čiužinėjo, kaip žiemos metu ledu čiuožia geri čiuožikai. Smagu visa tai buvo stebėti. Bet gamtą tenka mokėti stebėti. Kai gerai įžiūri ir čia kaip ir šachmatų lentoje eina nenutraukiama nuožmi kova. Skirtumas tik tokis: šachmatų lentoje kovojama dėl savo malonumo, o čia dėl gyvybės palaikymo. Gamtoje veikia rūstus jos dėsnys: nekovosi—žūsi. Tais vandens paviršiumi čiužinėjančiais vabaliukais minta čia pat vandenyje plaukiojantis mažutis vikrus paukštelis. Jis angliškai vadinasi phalaporopes. Jis veik taip pat sparčiai plaukiojo vandeny, kaip anie mažiučiukai vabaliukai vandens paviršiumi laksta. Ilgu savo snapeliu jisai gaudė tuos vabaliukus ir linksmai plaukiojo tokią maisto gausybę sau suradęs. Mudviem patiko tas vikriai plaukiąs nepasotinamas paukštužėlis. Jis visą laiką plaukiojo apie mudviejų laivelį ir nesibijojo mudviejų pasikėsinimo ranka jį sugauti. Toks jis buvo savim pasitikis. Jį besekdami, vienoje vietoje užsižiopsoję, staigiai pasukome laivelį . . . ir nelauktai, aš to laivelio kapitonas, kaip stoviu, atsiradau vandenyje. Vanduo kaip vanduo, tik bloga, kad jis šlapias. Tuoj primirko mano drabužiai, pasunkėjo batai ir pasidarė sunku plaukti. Mano draugas Rušinskas, likęs laivelyje, laukia ką jam kapitonas įsakys. O man jau ne įsakymai rūpi. Žiūrau, ta akimirka ir jis atsirado vandenyje. Nėra jau kaip juokauti. Mėgina jis, kaip ilgas, pasiekti upės dugną, bet jo būta per trumpo. O kai upėje vanduo aukščiau galvos, tai ir linksmiems vyrams, į ją įkritus, pasidaro nejauku. Plaukdami pradėjova vytis tolstantį savą laivelį. Laivelio būta tokio, kad jis net vandens sklidinas negali paskęsti. Jo abiejuose galuose yra suspausto oro. Jį pasiviję, įkibome į jo šonus ir stūmėmes prie kranto. Staigmenos gyvenime ne visuomet geruoju baigiasi! Šachmatų lentoje kaip užsižiopsai, taip pat prakiši. Žinoma, vandenyje atsidurti nėra baisu, kai ten atsiduri savo sprendimu ir be drabužių. Bet kai vandeny atsiduri dėl savo žioplystės ar neapdairumo, tai tikrai smagu, kad ant kranto išlipi nors visai šlaputėlis! Gali dar bent pasijuokti, kitus pajuokinti, na ir iš tavęs kiti gali juoktis. Vis tai įvairenybės, savaip kasdieninybę marginančios. Štai mudu šlapi jau ant kranto. O kas toliau? Teko savais irklais irtis pasroviui, kur buvome palikę automobilį. Mat, pasitvirtino, kad irklus reikia visuomet su savim turėti.

Tai tokios košės privirė mudviejų tas pamėgtas upės paukštužėlis! Beje, jis turi į jį panašius savo gimines, kurie ant kranto po smiltynus taip pat vikriai laksto, kaip anie vandenyje plaukiodami. Šie krantiniai minta čia ant kranto belakstančiais mažiučiukais vabzdžiukais. Jie juos gaudo ilgais savo nepasotinamais snapeliais.

Kai sušlapę grįžova atgal, tai tas paukštelis, visai mūsų nepaisydamas, mūsų nelaimės neužjausdamas, plaukiojo vandenyje kaip nieko buvę . . . Šit kokio jo būta išdidaus! Dabar jau jo nesikėsėm sugauti. Tegu jį galas! Upė ne šachmatų lenta! Čia dėl žioplystės gali prarasti tokią partiją kaip visą savo gyvybę.

JAV yra panašus paukštis į Lietuvos gandrą. Jis vadinasi sandhili. Jis toks didelis, ilgakojis kaip gandras. Kai iš tos nevykusios kelionės upe grįžova atgal, tai tuos paukščius sutikome būriais lekiant. Jie jau skrido į šiltesnius kraštus žiemą praleisti. Jie skrenda pažemiu aukštai nepakildami.

Mudu ta išvyka neturėjome tikslo kaip nors skriausti gamtą: žvejoti ar medžioti. Mudu norėjova tik stebėti gamtą, o čia nepasisekimas, lyg jos kerštas ir įspėjimas — nežiopsok! Mat visur reikalingas apdairumas ir patyrimas, o ne vien tik šachmatų lentoje. Nors būta nepasisekimo, bet mudu ta savo kelione esava labai patenkinti, nes tas savotiškas nelaimingas atsitikimas ją savaip paįvairino ir tuo pačiu ilgam ją įtvirtino mūsų atmintyje.

Tais žodžiais baigė savo pasakojimą Robertas Racaitis.

—Koresp.

P. ABELKIS

PANŲ KALNO LEGENDA

(Tęsinys)

Uktavija Žukienė dar labiau prispaudžia vaiką prie savęs, lyg gelbėdama nuo kokio pavojaus, o akimis seka katiną. Šis nušoko nuo suolo ant žemės ir per šiaudus, palei miegančių kojas, prieina prie Prano. Ji mato aiškiai, kaip jis lipa jo koja, eina per pilvą ir atsisėda ant berno plačios krūtinės. Mėnesienoje aiškiai matyti berno veidas, kaip jis išsižiojęs miega, kaip jo, po katinu krūtinė kilnojasi. Katinas pasilenkia ant jo veido ir iš jo burnos į berno gerklę nueina, lyg ugnies liežuvis, kuris ir katinui atsitraukus lieka virš berno veido. Pagaliau bernas visu kūnu sutrūkčioja. Katinas nušoksta ir grįžta ant palangės. Jo galva lenda skylutėn, tokion mažon, ir moteris dar labiau stebisi. Bet anoje stiklo pusėje pasirodo mažytis ugnies kamuoliukas ir vis didėja, o katinas mažta. Kai šio ir uodega dingsta iš kambario — ugninis kamuolys, atgavęs pirmykštį dydį, baisiai šniokšdamas nusirita nuo lango.

Moteris mažon vaiko burnelėn įdeda krūtį ir pati palengva užmiega.

Ryto metą visi sukilsta, tik Pranas, nakties didvyris, nesikelia. Kai pamėgina judinti — sustingęs. Tik dabar pastebi, kad ant jo lūpų jau seniai putos sudžiūvusios — sukrekėjęs kraujas. O smuikininkas, gulėjęs šalia jo per naktį, dabar, žiūrėdamas į lavoną ir linguodamas galvą, patsai sau šneka:

— Ar aš nesakiau, kad nelaimė ištiks, mirs kas nors: striūna, naujitelaitė striūna be reikalo netrūksta . . . Tai tikras ženklas . . .

(Gatas)

Vieni skelbia dalį tiesos, kiti dalį jos nuslepia, o NAUJIENOS paskelbia visą tiesą

Pasaulio Lietuvių Žinynas greit pasirodys

Pirmoji P. L. ŽINYNO dalis jau spauzdinama, o antrosios dalies rinkimas j a u įpusėtas. Galutinoje formoje ŽINYNAS bus gerokai didesnis negu pradžioje buvo planuojama, nes įvesti keli nauji skyriai.

Be Vakarų pasaulyje esančių didesnių ir mažesnių lietuvių kolonijų aprašymų ir įstaigų, parapijų, organizacijų, veikėjų bei biznierių adresų knygoje yra gana daug ir bendro pobūdžio informacijų. Pavyzdžiui, besiinteresuojantys JAV — bių mokyklomis b e i profesijomis ŽINYNE ras du plačiu skyriu tuo klausimu. Iš čia paaiškės, kad a m e r i k o n i š k ą "high school" baigę dar neskaitomi pasiruošę bet kurios šakos profesinius mokslus studijuoti kaip kad Lietuvoje gimnazijas baigusieji. Mat, JAV—bėse kiekvienai profesijai statomi skirtingi bendro išsilavinimo reikalavimai, o, be to, nevisos mokyklos vienuodus reikalavimas stato toms pačioms profesijoms. Taip pat išnagrinėta ir išaiškinta septyniolika populiaresniųjų profesijų pradedant gydytojais, advokatais, inžinieriais ir baigiant mokytojais bei gailestingosiomis sesutėmis, nurodant koks pasiruošimas reikalingas norint į jas patekti ir paduoti adresai įstaigų, iš kurių galima gauti smulkesnių informacijų ape atitinkamos profesijos mokyklas, leidimus jose dirbti, atlyginimus ir t. t.

Besidomintys imigracijos į J A V-bes klausimais ŽINYNE ras smulkų imigracinės procedūros išaiškinimą, o taip pat ir 1952 metų Imigracijos ir Pilietybės Įstatymo apžvalga, b e i kaip ruoštis JAV-bių pilietybei ir kaip tapti piliečiu.

Informacijos apie JAV-bių ir viso pasaulio lietuvių kolonijas jau gautos ir paruoštos spaudai. Deja, yra dar kelios stambesnės kolonijos, iš kurių žinių labai šykščiai tegauta. Prie tokių kolonijų tenka priskaityti Philadelphia, Pittsburgh, Providence, R. I., Plymouth ir Worcester, Mass. Tose kolonijose veikiausia yra Amer. Lietuvių Taryhos skyriai, kurių sekretoriai prašomi atsiųsti draugijų sąrašus su pirmininkų ir sekretorių pavardėmis ir adresais — t o k i a s pavėluotas informacijas dar bus galima sunaudoti korektūras peržiūrint.

Nežiurint ŽINYNO padidinimo kaina palikta ta pati penki doleriai, bet iš anksto užsisakiusieji jį gaus už **keturis dolerius.** Pavėluotas informacijas ir užsakymus siųsti ŽINYNO redaktoriui: **Mr. A. Simutis, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.**

Susisukes, susirietes,
Kas "Naujienų" nėra lietes.
Kaip žinute, taip skelbima
Mes "Naujienose" talpinam.

BILL K'S LIKIERIŲ KRAUTUVĖ ir TAP ROOM
4644 So. Paulina St.
PONAI KAREIVAI, savininkai
NEUŽMIRŠKITE ATSIMINTI
BILL K'S
Didelį Įvairumą Importų.
VISUS KVIEČIAME ATSILANKYTI IR PARAGAUTI WHITE BEAR, LIETUVISKO ALAUS TIK PO 25c. UŽ BONKA IR 15c. UŽ 10 UNC. STIKLĄ. $3.75 UŽ DĖŽĘ — BARGENAS
Jei mes patenkinam šimtus kitų žmonių, TAI KODĖL NEGALIME PATENKINTI JUS?
UŽEIKIT ir duokit mums progą

SOTUS ALKANAM PADĖK
AID OVERSEAS, INC., 3133 S. Halsted St. Chicago 8, Ill. DA. 6-3859
Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.
SIUNTINYS Nr. 5—$5.40
2 sv. rūkytų lašinių, 2 sv. marmelado, 1 sv. pupelių kavos, 1 sv. cocoa, 2 sv. cukraus, 1 sv. margarino
SIUNTINYS Nr. 12—$6.40
2 sv. kiaulinių taukų, 2 sv. rūkytų lašinių, 1 sv. pupelių kavos, 1 sv. cocoa, 1 sv. šokolado, 2 svarai cukraus.
SIUNTINYS Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių, 2 sv. kiaulinių taukų, 2 sv. margarino, 2 sv. marmelado; 1 sv. pupelių kavos, 2 sv. cocoa, 1 sv. šokolado, 4½ sv. cukraus, 2 gabalai tualet. muilo.
SIUNTINYS Nr. 25
E) 9 sv. grynų kiaul. taukų $5.25
C) 15 sv. gryn. kiaul. taikų $8.00
SIUNTINYS Nr. 6—7
10 svarų cukraus $2.60
10 svarų balt. kviet. miltų $2.50

Didelis Išpardavimas
Lietuvių krautuvė
Taipgi turime visokį pasirinkimą reikalingų dalykų: vyrams, moterims ir vaikams.
Gavome didelį kiekį naujų rudeninių rūbų ir baltinių, ir parduodame sumažintomis kainomis.
KVIEČIAME ATSILANKYTI — BŪSITE PATENKINTI MŪSŲ KAINOMIS IR PATARNAVIMU
Lietuvių krautuvė
JOSEPH'S DRY GOODS STORE
3218 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Prompt Dependable Service
ON YOUR HEATING PROBLEMS
Gas CONVERSIONS Oil
BURNERS...FURNACES
FOR IMMEDIATE OR FUTURE INSTALLATIONS
CALL STE. 3-0200 NOW
ASK FOR MR. BOLOCHEK
Duty HEATING & FURNACE CO.
712 WEST 79th ST. Open Mon. & Thurs. Evenings

NAUJIENOSE galima užsisakyti
ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ
Argentinoje gyvena didokas lietuvių skaičius. Pastaraisiais metais tą kraštą pasiekė dar keli šimtai lietuvių. Amerikiečiai ten turi giminių, draugų ir pažįstamų. Norintieji sekti visuomeninį Argentinos lietuvių gyvenimą yra kviečiami užsisakyti geriausią Pietų Amerikos lietuvių laikraštį — ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSĄ. Metinė jo prenumerata yra tiktai $3.00. Laikraštį gausite jei pasiųsite $3.00 Money Orderį arba čekį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

WALTER BELSKIS
3149 South Halsted Street
Nusipirko siuvimo dirbtuvę. Taiso drabužius ir specializuojasi kailinių — fur coat — taisyme.
Turi daug metų patyrimą.
ATIDARYMAS SPALIO - OCTOBER 1 DIENĄ.

KENČIANTIEMS NUO RAUMENŲ SKAUSMŲ
PAGALIAU! NAUJAS IŠRADIMAS
REUMATIZMO ir ARTHRITIS
AMERPOL Tablets . . . Amerpol sustabdo pažeidžiantį skausmą tuojau! Greitai pašalina skausmą nuo raudonai įdegusių kelių, pirštų, rietkaulių, pečių sanarių, ir skaudančių, nelankščių raumenų. Pripažinti įžymių gydytojų ir ligoninių. Dėl pagalbos nuo jūs kankinančių skausmų neatidėliokite. Pasiųskite $4.00. Už 100 tabletų $3.50 ir 50c. už persiuntimą.
THE STAR PHARMACAL CO., Dept. L, 957 No. Ashland Ave., Chicago 22, Ill.
Bus prisiųsta jums tuojau

ALBERT'S numuša baldų kainas!
Žmonės pasakoja, jog buvo laikai kada už doleri galima buvo pirkti daug daugiau kaip šiandien! Todėl mums tikrai malonu paaukoti šiuos baldus, kurių kainas neįmanoma padvigubinti, šiomis kainomis, kurios buvo "anais gerais laikais". Užeikite šiandien pat ir isitikinsite!

DIENĄ SOFA
NAKTĮ - LOVA
Sofa-Lova Miegojimui
Sukonstruota iš sunkiųjų spyruoklių ant puikaus darbo rėmų. Parinkta iš dirotuvių kas spalvingiausia ir pra'tiškiausia. Jūs turėsite daug daug metų džiaugsmo ir patogumo, nupirkę vieną iš pavaizduotų pavyzdžių. Sofos-lovos su aukštesnėmis atramomis.
Abiejų kainos po $33.00
Nereikia įmokėti
LIETUVIS STANLEY RIMKUS, VEDĖJAS
Alberts FURNITURE & APPLIANCES
2318 ROOSEVELT ROAD ½ bloko į rytus nuo Western Ave.
Atdara kasdien 9 iki 6, pirmad. ir ketv. vak. Sekmadienį 11 r. iki 5

Kiekvienas privalo taupyti geresnei ateičiai
Kad rūpesčiai ateitimi būtų mažesni, reikia taupyti saugioje įstaigoje
Taupykite Standard Federal Savings & Loan Association —saugiausioje taupymo įstaigoje
FEDERAL HOME LOAN SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000 INSURANCE CORPORATION
Turtas — $30,000,000.00
Atsargos Fondas — $3,000,000.00
JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

TAUPYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI
Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš smarkiausiai augančių taupymo įstaigų visoj Chicagoj. Pas mus kiekvieno taupomi pinigai yra pilnai apdrausti iki $10,000.00 by an Agency of the United States Government.
Chicago Savings suvirš 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą. Ji iš anksto neprižada, bet visada išmoka aukštą dividendą.
MŪSŲ TURTAS SIEKIA ARTI DEŠIMTIES MILIJONŲ DOLERIŲ ($10,000,000.00)
CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
6234 So. Western Ave. CHICAGO Phone GRovehill 6-7575
JOHN PAKEL, President
LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
Valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta visa dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Naujas profesionalas

DR. VILIUS VILEIŠIS

Reikia tikrai pasidžiaugti, kad mūsų tautiečių medikų šeima šiame krašte didėja. Štai biržietis V. Vileišis jau prieš porą mėnesių įsigijo gydytojo teises ir pradėjo verstis praktika Dr. Faller klinikoje, 7954 S. Stony Island Ave. (tel. ESsex 5-6131).

Dr. V. Vileišis yra mūsų universiteto auklėtinis. Jis kilęs iš Nausėdžių k., Vabalninkų vl., Biržų aps. Gimė 1914 m. vasario 24 d. ūkininkų šeimoje. Dar būdamas vos 4 metų, neteko savo motinos. Gimnaziją baigė Biržuose gerais pažymiais. 1932 m. įstojo į Vyt. Didžiojo Universiteto Medicinos Fakultetą. Iš pradžių labai sunkiai ekonomiškai vertėsi. Jo darbštumas ir pasiryžimas vėliau atkreipė profesorių dėmesį, ir jam pavyko gauti iš pradžių Germapo, o paskiau prof. Radzvickio stipendijas. Tai jam padėjo baigti studijas. Universitete priklausė Stud. Medikų "Ąžuolo" korporacijai. Išklausęs kursą, turėjo atlikti karinę prievolę — metams buvo įstojęs į Karo Mokyklą, kurią baigė leitenanto laipsniu.

1939—40 m. būvyje stažavo Biržų Aps. Ligoninėje. Po to, išlaikkęs valstybinius egzaminus, 1940 m. lapkričio mėn. įsigijo gydytojo praktikos teises. Dirbo trumpą laiką Vabalninkų Sveikatos Punkte, o vėliau toje pačioje Biržų Apskr. Ligoninėje ligi antrojo bolševikų antplūdžio.

Artėjant sovietų frontui, bandė su žmona pasitraukti per Baltiją į Švediją. Deja, jis dar su keliais kitais vyrais buvo atskirtas, o vėliau vokiečių sulaikytas, net į Rygos kalėjimą pasodintas. Iš ten buvo atgabentas į Vokietiją. Mecklenburge dirbo 6 mėn. sveikatos punkto gydytoju. Po kapituliacijos gavo leidimą išvykti į Švediją, ir ten susirado savo žmoną. Pramokęs švediškai, gavo vietą TB sanatorijoje, kur išdirbo penkerius metus ir pusę metų vidaus ligų klinikoje. Dirbo vienoje geriausių Švedijoj Orebro centrinėje ligoninėje. Įskaičius stažą, išlaikė ten gydytojo egzaminus, ir 1950 m. balandžio mėn. įsigijo gydytojo praktikos teises. Tai buvo jo gyvenime antras teorijos ir praktikos žinių patikrinimas. Jau kaipo pilnateisis daktaras, trumpą laiką pasiliko toje pačioje TB sanatorijoje.

Į Chicagą Dr. Vileišis atvyko praeitų metų balandžio 15 d. Pramokęs jau švedijoje angliškai, tuojau gavo Chicago Memorial Hospital interno vietą. Dar visai nebaigęs stažo, buvo prileistas prie egzaminų ir iš pirmo karto š. m. birželio 24—26 d. juos išlaikė. Tuo būdu jau trečią kartą gavo daktaro teises. Kaip jau minėjau, pradėjo dirbti Dr. Fallerio klinikoje, su kuriuo susipažino toje pačioje ligoninėje bestažaudamas. Dr. Fallerio klinika yra žymi tuo, kad joje ligoniai yra pavedami ištirti nuodugniai kiekvienos srities specialistui. Mano paklaustas, kurių ligų patsai daktaras yra specialistas, kukliai man atsakė, kad jam geriausiai yra pažįstamos širdies ir plaučių ligos.

Dr. Vileišis gyvena Chicagoje su žmona ir dukrele Rita, kurios jau čia susilaukė ir kuria abu tėvai labai džiaugiasi. Dar būdamas Biržuose, jisai vedė p-lę Alfredą Stančikaitę, baigusią Vyt. Didžiojo Universiteto Farmacijos skyrių.

Naujajam jau šiame krašte daktarui tenka palinkėti pasilikti ištikimam savo profesijos aukštajam pašaukimui, o mūsų tautiečiai, neabejoju, nekartą pasinaudos jo didelėmis žiniomis ir tarptautine praktika.

Jonas Kutra

MYKOLAS PETRUSEVIČIUS

Stygų Kvarteto smuikininkas, dalyvauja Balio Pakšto sukaktuviniame koncerte spalio 4 d. Lietuvių Auditorijoje.

ALFONSAS PAUKŠTYS

Stygų Kvarteto smuikininkas, talkininkaująs Balio Pakšto sukaktuviniame koncerte, kuris įvyks spalio 4 d. Lietuvių Auditorijos didžiojoje salėje.

J. Paukštis - 4-to distrikto adjutantas

Amerikos Legiono Illinojaus I divizijos distriktas vienbalsiai išrinko Joną L. Paukštį to distrikto adjutantu.

J. L. Paukštis praeitoj kadencijoj buvo Dariaus-Girėno posto komanduotojas.

"Giesmė apie Gediminą"

Rašytojo velionies B. Sruogos kūrinį, "Giesmę apie Gediminą" jo našlė, Dr. V. Sruogienė, su savo autografu išsiuntinėjo asmenims, parėmusiems materialiai kalbamąjį leidinį.

"Giesmę apie Gediminą" spaudė M. Morkūno spaustuvė, 748 West 33 St., išleido Knygų Leidykla "Terra". Tiražas 700 egzempliorių, iš jų 100 numeruotų. Iliustravo dail. Viktoras Petravičius.

Leidinį, ypač jaunimui, verta kiekvienam lietuviui turėti.

J. T.

Wm. Phillips — Naujienų atstovas

Wm. Phillips, Route 1, Box 595, Scottville, Michigan, yra Naujienų atstovas. Jis priima aplinkinių gyventojų prenumeratas ir užrašo dienraštį naujiems skaitytojams. Phillips taip pat tarpininkauja ūkiams parduoti.

TRUMPAI

—**Lituanistiniai kursai,** Lituanistikos Instituto globojami, organizuojami Chicagoje. Šiokių kursų yra pageidavę abiturientai, baigę Chicagoje aukštesniąją lituanistikos mokyklą.

—**"Linksmoji našlė",** nuotaikinga F. Leharo operetė, "Pirmyn" choro statoma ateinantį sekmadienį, spalio 5 d., Sokolų salėje, 2337 S. Kedzie Ave. Be kitų, dalyvauja Metropolitan Operos solistas Algirdas Brazis. "Pirmyn" choras su dideliu pasisekimu rugs. 28 d. šią operetę pastatė Toronte (Kanadoje), Pradžia 3:30 val. popiet.

—**JAV Lietuvių Studentų Sąjungos** Centrinės Valdybos šaukiamas organizacijų ir pavienių asmenų susirinkimas studentų šalpos organizavimo klausimu įvyks spalio mėn. 5 d. 2 val. p.p. Chicagoje, Lietuvių Auditorijoje. Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

—**Studentų europiečių sąjungos meno vakaras** bus spalio 11 d. 6:45 v. v. Northwestern universiteto patalpose, G. T. Thorne Hall (Superior ir Lake Shore Dr.). Dalyvauja programoje ir lietuviai.

—**Dail. A. Bielskis** neseniai išvyko į Paryžių (Prancūziją) gilinti studijų. Pastaruoju laiku jis Chicagoje Fellowship House patalpose (prie 33 Pl. ir Halsted), vedė piešimo bei tapybos klasę.

—**Teisininkų žinios,** neperiodinis, rotatorium spausdinamas leidinys, kurį leidžia Liet. Teis. Dr-jos Chicagos Skyriaus V-ba, pasirodys š. m. spalio pradžioje. Redaguoja Dr. jur. P. Jokubka, J. Talalas, L. Šmulkštys. Adresas: L. Šmulkštys — 631 W. 54th Pl. Chicago 9, Ill.

—**Liet. Valst. Liaudininkų Chicagos būrelis** ALT konferencijos proga Lietuvos išlaisvinimo reikalams paskyrė $25.00. Delegatais išrinkti Jonas Bildušas ir Tomas Miglinas. ALT Chicagos Skyriaus narių tarpe liaudininkų nesimato. (k.)

—**Janina Monkutė,** Lietuvių Teatro aktorė ,vaidinusi "Naujuose žmonėse" grafaitės Irenos vaidmenį, gavo po spektaklių dovanų ir gėlių. Po antrojo spektaklio visi teatralai jos namuose atšventė J. Monkutės gimtadienį.

—**"Consilium Facultatis"** visiems žinoma lietuviškoji operetė, parašyta Miko Petrausko, įtraukta į šio sezono parengimų repertuarą. Režisuos Gasparas Velička. B. Pakštas sudarys orkestrą. Veikalą stato Lietuvių Piliečių Klubas. Operetę numatoma pastatyti apie Kalėdas.

—**Birutė Juodelis,** 1207 Island St., Montreal, Canada, viešėjo pas savo gimines Chicagoje; buvo apsistojusi pas pp. Al Skukus, 5420 S. Natoma Ave. Prieš kiek laiko mirė jos mamytė, o vėliau ir sesers vyras. (Bks).

—**Mrs. Sophie Dayokas,** 2645 Wabash, praneša, kad josios vyras Stanley, tarnaująs Amerikos militarinėje valdžioje Austrijoje, gavo paaukštinimą — pakėlimą į puskarininkio (seržanto) laipsnį.

—**Danielius Stankus,** 18 m., 3239 S. Lowe Ave., sveiksta. Jis buvo sužeistas į vidurius šautuvo kulkos, kai jo draugas, 14 m. amžiaus W. Suglich, 3722 S. Wallace, davė jam patikrinti šautuvą, kuris tuo metu netikėtai iššovė. (Bks).

Lietuviškais kalėdiniais atvirukais geriau yra iš anksto apsirūpinti. Gabija (335 Union Avenue, Brooklyn, 11, N. Y.) jums siūlo 25 lietuviškų atvirukų komplektą su vokais už $1.

★ **Kas važiuoja** į vidurmiestį pirktis raštinės reikmenų, rašomųjų mašinėlių ar brangenybių, tas permoka už pačią prekę ir už susisiekimo išlaidas. O juk lengviausiai tai įsigyti pas J. Karvelį, 3249 S. Halsted Street. Tel. DA 6-1136.

208 SLA Pirma Moterų kuopa

Paskyrė $10.00 Chicagos Lietuvių Tarybai. Kuopos metinis parengimas — spalio 21 d.

Po dviejų mėnesių pertraukos 208 SLA Pirmoji Moterų kuopa pradėjo savo rudeninę veiklą. Rugsėjo ir spalio mėnesių susirinkimuose narės rodė nemaža sumanumo ir energijos dirbti organizacijos labui.

Praeito trečiadienio susirinkime kuopa paskyrė $10.00 auką Chicagos Lietuvių Tarybos konferencijai. Kuopa visuomet prisideda prie visų kultūrinių, labdaros, o ypač tautinių darbų. Elizabeth Satkauskas, Anna Jagiella ir Albina Dailidonis atstovaus kuopą minėtoj konferencijoj.

Malonu pastebėti, kad kuopa auga narių skaičium. Šiame susirinkime Elsie Garšvienė, kurią pristatė Josephine Ošinskas, buvo vienbalsiai priimta. Toliau narės Anna Jagiella ir Anna Parker pristatė dvi kandidates, būtent, Margaret Petrošius ir Bernice Karlo. Atrodo, jog išsipildys narių duotas žodis rugsėjo mėnesio susirinkime, kad iki ateinančio seimo kuopa turi būti žymiai gausesnė nariais.

Susirinkusios labai apgailestavo, kad trys brangios narės, ilgametės kuopos darbuotojos, Stella Narvid, Sophie Mikšis ir Theodora Brodemus, serga. Kuopietės tikrai pasigenda visų jų veikloje, ir nuoširdžiai linki kuo greičiausiai sustiprinti sveikatą ir visuomet būti sveikoms ir linksmoms.

Parengimas netoli

Narė Florence Kraus, kuri yra metinio parengimo komisijos pirmininkė, padarė įdomų ir išsamų pranešimą apie spalio 21 d. pramogą. Pasirodo, kad komisija sumaniai ir nuoširdžiai dirba, kad visais atžvilgiais padariusi šį metinį parengimą sėkmingą. Niekuomet praeityje nebuvo duodamos tokios vertingos dovanos laimėtojams prie staliukų, kaip bus duodamos šiame parengime. O ką gi bekalbėti apie visokius kitus laimėjimus, gausius ir vertingus durų prizus ir t. t.

Kuopa ir rengimo komisija nuoširdžiai kviečia publiką dalyvauti šiame parengime, ir užtikrina, kad nesigailėsite, bet lauksite ir kitų metų parengimo.

Pramoga, kortų ir kauliukų lošimo įvyks antradienį, spalio 21 d., Dariaus-Girėno svetainėj, 4416 S. Western Avenue. Pradžia 7:00 valandą vakare. Auka — tiktai 85 centai.

Visi esate "welcome". NMG

PRANEŠIMAI
ĮSUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

SLA 260 kuopos narių susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 5 d., 2:30 val. po pietų, 2548 W. 69th St. Kviečiame narius atsilankyti, nes bus renkami delegatai į Chicagos Lietuvių Tarybos konferenciją.

—**Valdyba.**

LTB 18-tos Apylinkės valdyba šaukia visuotiną narių susirinkimą š. m. spalio mėn. 5 d., (sekmadienį) 13 val. parapijos salėje. Dienotvarkėje numatyta valdomųjų organų rinkimas, aktualūs pranešimai ir einamųjų reikalų svarstymas. Visi naujieji ateiviai maloniai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime.

—**Valdyba.**

Krakiškių Draugiško Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 5 d., 2 val. po pietų, J. Pyras svet., 4633 So. Rockwell St. Gerbiami nariai,-ės malonėkite dalyvauti susirinkime, nes turime daug dalykų aptarti ir išrinkti delegatus į Lietuvių Konferenciją. Būtinai dalyvaukite susirinkime.

—**Alex Kvedaras,** rašt.

Šv. Petronelės draugijos susirinkimas įvyks sekmad., spalio 5 d., Šv. Jurgio parap. salėje, prie 32nd Place ir Lituanica Ave., 1 val. po pietų. Visos narės malonėkite atsilankyti laiku, nes yra daug reikalų apsvarstymui. —**Kviečia valdyba.**

PIŪTIES ŠVENTĖ

Lietuvių evangelikų liuteronų parapija Petro ir Povilo bažnyčioj, S. Halsted Street ir 19th Place kampas, spalio 5 d. 1 val. švenčia piūties šventę.

Tarnaus abu parapijos kunigai. Giedos choras, vedamas Martyno Lacyčio. Po pamaldų bendras pobūvis salėj, kur parapijos sekmadienio mokyklos mokiniai atliks įdomią programą.

A. † A.

JONAS LOKAMSKIS
4525 So. Paulina St.

Mirė 1952 m. spalių 2 d., 10:30 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Žygaičių parapijoj, Ringinių sodžiuje.

Amerikoj išgyveno 35 metus

Paliko nuliūdę: sesuo Marijona Yuškienė; 2 sesers dukterys: Julia Trump, jos vyras Stanley ir Mary, jos vyras Frank Sein su šeimomis; sesers sūnūs Anthony, jo žmona Ona ir jų šeima; švogerka Viktorija Lokamskienė ir jos šeima, daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikio kopl., 4605 So. Hermitage Ave. Antradienį, spalio 7 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. Kryžiaus parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Jono Lokamskio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Sesuo, Sesers Dukterys su Šeimomis, Sesers Sūnus su Žmona, Švogerka.

Laid. Direkt. J. F. Eudeikis, tel. YArds 7-1741.

Metinė Mirties Sukaktis

ANTANAS KASIULIS

gyv. 4525 N. Dover St.
ARdmore 1-6955

Mirė 1951 m. rugsėjo mėn. 28 dieną. Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskr., Naujamiesčio parap., Strulionių kaime.

Paliko nuliūdę: žmona Agnes, pagal pirmą vyrą Shulmistras; duktė Antuanette Kasiulis, du posūniai: Joseph ir John; dvi podukros: Olga ir Martha; broliai: Petras ir Juozapas; dvi seserys: Adelė ir Ieva ir kiti giminės.

Mūsų brangiajam pagerbti bus laikomos maldos Liuteronų bažnyčioje, esančioje 22nd ir Bell Ave., 1952 m. spalio 5 dieną, sekmadienį, 10:30 val. ryto.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Duktė, Posūniai, Podukros, Broliai, Seserys.

KONSTANCIJA VELVIKIS
(GIMUSI KALANAITĖ)
gyv. 5314 Sheridan Road, Kenosha, Wis.

Mirė 1952 m. spalio 2 d., 3:30 val., sulaukusi 61 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Panevėžio apskr., Alizavos parapijoje.

Amerikoje išgyveno 48 metus.

Paliko nuliūdę: vyras Povilas, du sūnūs: Albertas ir Leonas; dvi dukterys: Birutė ir Leona; sesuo Marta Strazdas ir jos vyras Antanas, gyv. Detroit, Mich.; pusbroliai Charles Glemža, Custer, Mich.; pusbrolis Joe Glemža, St. Charles, Ill., jų šeimos ir daugelis giminių, draugų bei pažįstamųjų.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas pašarvotas Mischler Funeral Home, 708 57th St., Kenosha, Wisconsin.

Pirmadienį, spalio 6 dieną, 8:30 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Šv. Petro bažnyčią, kurioje 9:00 val. ryto bus pamaldos, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Saint James Cemetery.

Visi a. a. Konstancijos Velvikis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Sūnūs, Dukterys ir Giminės.

Telef.: Kenosha 27616.

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt
ROY R. PETRO (Putramentas)
5513 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6961 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5876

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegrama į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7305

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
• • •
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-0142 • HEmlock 4-2644 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BIshop 7-9719
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1008

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
VIrginia 7-6672 PUllman 5-1270

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

SKIRTINGI AUTOMOBILIŲ LEIDIMAI MIESTUI

Miesto mokesčių inspektorius pasiūlė duoti skirtingus automobilių leidimus miesto gyventojams. Tuo būdu būsią lengviau vairuotojus priversti laikytis specialių miesto eismo nuostatų.

Paskubėkite registruotis

Kas dar nėra užsiregistravęs lapkričio 4 dienos rinkimams, turi paskubėti, nes registracijai beliko pora dienų. Kitaip negalima bus balsuoti.

Šį šeštadienį čikagiečiams galima registruotis 9—5 val. dieną miesto rotušėje (City Hall). Taip pat ten gali registruotis kai kurių Chicagos priemiesčių piliečiai, apskrities gyventojai registruojasi apskrities pastate (County Building).

Paskutinė registracijos diena — antradienis. Tada galima registruotis nuo 8 v. ryto iki 9 val. vak. savo balsavimo apylinkėje, kur atiduodami balsai.

Balsuoti galės tie užsiregistravę piliečiai, kurie lapkr. 4 d. bus sukakę 21 metų amžiaus, gyvenę Illinojuje bent 1 metus, 90 dienų Cook apskrity ir 30 dienų savo balsavimo apylinkėj.

Paskelbs vaisto gamybos paslaptį

Dr. Durovič, naujojo vaisto nuo vėžio, krebiozeno, išradėjas, pareiškė, jog jis netrukus atskleisiąs to vaisto gamybos paslaptį Northwestern universiteto mokslininkams.

Kaip žinia, prieš kurį laiką to universiteto patikėtiniai pareiškė remsią šio vaisto tyrinėjimą, jei Durovič paskelbsiąs jo gamybos formulę.

Apsinuodijo ligoninės tarnautojai

Per porą dienų apsinuodijo 29 Wesley Memorial Hospital gydytojai ir gailestingosios seserys. Miesto sveikatos skyrius paliepė ištirti to priežastį. Sakoma, kad prieš porą dienų buvęs atliktas vamzdžių remonto darbas virtuvėje, todėl esąs galimas dalykas, kad vanduo buvo užterštas,

Liga konstatuota vardu gastro-enteritis.

Apsinuodijimas lengvas.

Kaip kovoti su nusikaltimais

Tokia tema kalbėjo technologijos instituto alumnų (jį baigusiųjų) susirinkime Chicagos nusikaltimų komisijos direktorius V. Peterson. Jis pareiškė, jog geriausia vieta tam yra atskiros bendruomenės ribose. Balsuotojai per rinkimus turį duoti aiškiai suprasti savo kandidatams, jog kova su gengsteriais ir apskritai nusikaltimais yra jų reikalas, o jei jie to nepaisys, tai bus su kandidatais atsiskaityta per ateinančius rinkimus.

Išvarė vakarinio bloko žmones

Vakarienėje, kurią suruošė komitetas pajamų mokesčiams sumažinti, sanitarinio distrikto prezidentas A. Olis pareiškė, jog jo įstaigos išlaidos esančios sumažintos, ir esąs galimas dalykas, kad ateity distriktas pats iš savo pajamų išsilaikysiąs. Distrikto tarnautojai iš 1,091 sumažinti iki 368. Olis išvarė iš savo tarnautojų 32 vakarinio bloko rekomenduotus tarnautojus ir atsisakė vėliau juos iš naujo bepriimti. Pobūvio metu buvo pritarta šiokiai distrikto politikai.

Skaitykite "N-nas"

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Prekybos Rūmų susirinkimas

Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois pirmas rudens sezono narių susirinkimas įvyksta ateinantį trečiadienį, spalio 8 d., 8:30 vakare, Dariaus ir Girėno svetainėje, 4416 S. Western Avenue.

Susirinkimui paruošta labai įdomi ir turininga programa. Valstybės prokuroro pad. ir De Paul universiteto komercijos fakulteto narys Mr. Lawrence Ryan padarys trumpą pranešimą apie Illinois valstybės konstitucijos pakeitimo sumanymą, liečiantį pajamų apdėjimą mokesčiais. Po to bus parodytas tik ką pagamintas nepaprastai įdomus spalvotas filmas "Amerikos derlius".

Visi nariai su savo svečiais kviečiami atsilankyti. **A. B.**

Pirmyn choras dėkoja

Vieša padėka Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenei

Nors truputį ir išvargome, kol pasiekėme Toronto bei iš ten į Chicagą grįžome, bet esame patenkinti. Tiesa, išvargino mus ir vasaros įkyrūs karščiai, kai reikėjo sušilusiem plušėti **Linksmosios Našlės** operetės repeticijose. Tačiau dabar, prisimindami visa tai, vis dėlto jaučiame pasitenkinimą: mums tikrai malonu buvo jus aplankyti. Smagu prisiminti jūsų nepaprastą nuoširdumą ir svetingumą Ačiū jums už vaišes ir už jūsų didelį darbą, kurį atlikote ryšium su "Linksmosios Našlės" spektakliu. Žinome, jog reikėjo didelio pasiryžimo imtis to sunkaus darbo, su kuriuo buvo susijęs Pirmyn choro atkvietimas bei parūpinimas šaunaus Eaton teatro vaidinimui.

Šia proga mes ypač reiškiame didelę padėką Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės rengimų komitetui, susidedančiam iš ponių E. Mankuvienės, O. Indrelienės, A. Stepaitienės ir E. Jurkevičienės.

Pirmyn choro veikėjai, šokėjos, dirigentas — režisorius K. Steponavičius, choro nariai drauge su "finansų ministeriu" dar kartą taria jums didžiausį ačiū! **—Pirmyn Choras**

Cicero

Taip nedera, netikslu. Švento Antano parapijos "Pranešėjas" rašo apie parapijos veiklą ir t. t. Štai jau antras sekmadienis skelbia Chicagos lietuvių konferenciją, nepridėdamas ALT. Teisingas pavadinimas visuomet reikalingas. **D.**

Pasirodys tautinių šokių šokėjai

Lietuvių tautinių šokių šokėjai pasirodys parengime, kurį ruošia Bluebird Service League, Inc., spalio 17 d. 7:45 val. vak. 2145 N. Halsted St. Šokėjų grupei vadovauja Bruno G. Shotas, 7140 S. California Ave. Akompanuos akordeonu Jonas Masuka.

Programą tvarko Mrs. Malva Andre, 2337½ N. Lincoln Ave. N.

Kiek atpigo maistas

Per mėnesį nuo rugpiūčio 15 d. iki rugsėjo 15 d. maistas mažmenų prekyboje Chicagoje atpigo bendrai 1.3%. Tai pirmas atpigimas nuo gegužės mėnesio.

Atpigo maisto produktai, išskyrus kiaušinius, cukrų, pieno produktus. Mėsa ir paukštiena atpigo 1.6%, vaisiai ir daržovės 7.4%.

To nepaisant, artėjame į pustrečio karto brangesnį maistą negu buvo prieš 10—15 metų. Žiūrint 1935—39 m. kainų, dabar maistas yra pabrangęs 238.7%.

Garnio lauktuvės

Kinta laikai, kinta ir papročiai. Seniau į garnio lauktuves paprastai susirinkdavo tiktai moterys pagerbti būsimosios motinos, kuri laukia naujagimio. Pagaliau prieita išvada, kad reikia pagerbti ir būsimąjį tėvą, todėl dabar kviečiami į pobūvius, atseit, garnio lauktuves, abiejų lyčių viešnios ir svečiai.

Na, kad jau taip, tai ir pp. Slepikai, kurie gyvena 4140 So. Maplewood Ave., nusitarė pagerbti savo sūnų daktarą ir marčią slaugę, kurie iš tikrųjų jau netrukus garnio susilauks. O kad pagerbtuves padarius įspūdingesnes, tai parengė pobūvį, į kurį susivažiavo iš įvairių Chicagos dalių gausybė viešnių ir svečių, kuriems pavaišinti tiktai paukščio pieno betrūko .Besivaišinant sudainuota daug lietuviškų liaudies dainelių ir pasišokta prie dviejų akordeonų kapelijos. Tokiame pobūvyje pasisvečiavęs, pasijunti tarytum vos tik iš Lietuvos būtum atvykęs. Mat, pp. Slepikai ir jų vaikai labai lietuviškai nusiteikę, tad ir jų dukrelės dukrelė (anūkė), vos trejų metelių, o jau lietuviškai dainuoja.

Pp. Slepikų sūnus Dr. V. Slepikas jau baigia savo terminą atitarnauti Dėdei Samui ir po 3 mėnesių jau grįš į civilinį gyvenimą, praktikuos nuosavame kabinete kaip ir pirmiau (kokioje vietoje, dar nežinoma). Tuo tarpu stato modernią rezidenciją gražioje Brookfieldo apylinkėje. Tad garnys naujagimiui suras jaukią ir šiltą vietelę. **J. T.**

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233)

Of Naujienos published daily except Sunday at 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois for Oct. 1, 1952.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
Publisher Lithuanian News Publishing Company, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.
Editor Dr. Pius Grigaitis, 1739 S. Halsted St, Chicago 8, Ill.
Managing editor none.
Business manager Martin Gudelis, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

2. The owners: Lithuanian News Pub. Co., 1739 So. Halsted St., Chicago, J. Smotelis, Veronica Smotelis, K. Gugis, Nora Gugis, T. Rypkevicz, P. Grigaitis, K. M. August, Paul Miller, A. Rudinskas, all of 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are:
Universal Savings and Loan Ass'n. 1800 So. Halsted St., Chicago.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: 44,416.

Martin Gudelis,
Manager.

Sworn to and subscribed before me this 30th day of Sept., 1952.
Lillian A. Toth, Notary Public.
(My commission expires April 22, 1954).

Joseph O. Bruska
GENERAL INSURANCE BROKER
2338 S. St. Louis Ave.
FIRE • AUTO • CASUALTY
PLATE GLASS • LIFE
OFF. CE. 6-4041
RES. RO. 2-2337

Ar Susirūpinote Maisto Kainomis?

Tatai suprantama, bet dabar Jūs galite gauti geriausios rūšies naistą didmenų kainomis. Užpildykite šias eilutes ir pasiųskite:

BOX NR. 3401
1739 S. HALSTED STREET,
CHICAGO 8, ILL.

Gerbiamieji, pasiųskite žinias apie Jūsų maisto kainas:

Vardas .....

Adresas .....

Tel.: .....

Lietuvių gimnazijos Vokietijoje rėmėjai

Chicagoj suorganizuotas naujas rėmėjų būrelis paremti Vasario 16 Gimnazijos Diepholze mokinį. Pradedant 1952 m. spalio mėn., šie asmenys pasižadėjo aukoti kas mėnesį po vieną dolerį vienerių metų būvyje:

Abromavičienė, Marija, 2. Adomaitienė, Pranė, 3. Bertašienė, Ida, 4. Bitinas, Albertas, 5. Blinstrubienė, Eugenija, 6. Braževičius, Zigmas, 7. Butkūnas, Romanas, 8. Janiūnas, Lionginas, 9. Jasiunevičienė, Stanislava, 10. Juknevičienė, Elena (po 2 dolerius), 11. Kliknaitė, Danutė, 12. Kolosovienė, Elena, 13. Kušleikaitė, Emilija, 14. Lukoševičius, Antanas, 15. Mironas, Andrius, 16. Plienas, Juozas, 17. Railienė, Irena, 18. Sekmakienė, Birutė, 19. Sodeikienė, Natalija, 20. Steikūnienė, Marija, 21. Šalčiūnienė, Marija, 22. Tamošiūnienė, Aldona, 23. Zubkuvienė, Kazimiera.

Tai visi buvę tremtiniai, Seligenstadto (prie Wuerzburgo) stovyklos, taip pat ir kitų Vokietijos stovyklų gyventojai.

E. K.

The Safest Roads You Can Ride On

★ **MAKE** the slickest road a safe road with the U. S. Royal Master's *exclusive* Royaltex Tread!

★ **LET** its 3,000 gripping edges give you winter skid protection and stopping power never known before!

★ **STAY** super-safe for twice as many miles—with the *only* renewable safety tread in the world!

NOW! For Your Present Tires!
We are allowing
from $3 to $13
on the purchase of new, winter-safe U. S. Royals.
U. S. Royal Master • U. S. Royal Air Ride • U. S. Royal De Luxe
plus generous allowances for your present tubes

U.S. ROYALS
World's Foremost Safety Tires

U.S. ROYAL TIRES **SERLIN TIRE CO.** U.S. ROYAL TIRES
1400 SO. MICHIGAN WEbster 9-2122

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

ĮVAIRIOS FARMOS, namai, biznio progos, vasariniai katedžiai, rezortai. Rašykit dėl sąrašo; tik 120 mylių nuo Chicagos. Decker Realty Service, Inc., Paw Paw, Michigan.

PARDUODAMA 120 akrų farma, 39 akrai dirbamos, o kita pusiau dirbta arba miškas; 6 kambarių namas ir maudynė. Geras kluonas ir silo. 2 automobilių garažas ir kiti pastatai. Elektra, telefonas ir mokyklos busas. Kaina $6,500. Howard Shively, Route 1, Branch, Michigan.

PARDUODAMA farma. Be trobesių. Nuo 3 iki 9 akrų. Su mažu įmokėjimu. Likusią sumą kas mėnesį mažais išmokėjimais. (Graži vieta 124 ir Archer Ave.)
Šaukite Songaila
LAfayette 3-3500
4106 So. Francisco Ave.

40 IKI 520 AKRŲ
Tinkamos ūkiui žemės
Tinkama vienam arba keliems žmonėms. Išdirbtos ar neišdirbtos.
Farmos yra prie gerų kelių ir privestos elektrinės jėgos.
Parašykite kokios jums reikia.

GRYNAIS AR IŠMOKĖJIMUI

Taip pat traktorius ir groserio biznis

C. S. GRIFFING, REALTOR

107 S. 2nd McGehee, Ark.
Desha County

160 AKRŲ pieninininkystės arba galvijų farma Rusk County; 60 akrų dirbamos, su visais rakandais; 18 raguočių, javai, mašinerijos. Prie kauntės svarbaus kelio. Geri pastatai, naujas silo. Gera vieta medžiojimui, žuvavimui. Aukoja už $12,500. Harold Gauger, R. 2, Bruce, Wis.

213 AKRŲ FARMA su gyvuliais ir mašinerija. John Deere,
High Bridge, Wis.

40 AKRŲ farma, lygi žemė prie smėlio; trys akrai miško; 5 kambarių namas, trys kambariai užbaigti. Barnė su vandeniu, corn crib, vištininkas, aptverta, puikūs medžiai. Mokyklos busas ateina prie durų, pieniaus kelias (route). Kietu viršumi kelias. Pusantros mylios nuo Gobles, Mich. Apleidžia valstybę. Kaina $4,800. Atsiliepkite angliškai.

ANTHONY A. KRAUSE

Gobles, Mich., Rt. 1.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

MALIAVOJAME, PAPIERIUOJAME
Geras darbas, pigi kaina. Telefonuokite Stanley, CRawford 7-0797 arba LIvingston 8-4650.

TUCKPOINTING
Aptaiso apie langų rėmus, pripildo ištrupėjusius plytų tarpus, pastato naujus ir pataiso senus kaminus. Apskaičiavimas dykai. Telefonai:
YARDS 7-2641 — YARDS 7-0551
BERKSHIRE 7-7257.
Vakarais šaukite: NEvada 2-0961.

JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taisos kaminus ir apie langų rėmus. Daugelio metų patyrimas darbe. Reikalui esant, kreipkitės į lietuvį—
J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave
GRovehill 6-4177.

SCHOOLS AND INSTRUCTIONS
Mokyklos ir Pamokos

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS duoda tremtinys, prieš karą baigęs Chicagos Universitetą. $1.00 VALANDAI - PRIVAČIAI. Vertimai. Anketų pildymas. Įvairūs raštai anglų k. K. KALNĖNAS, 6402 S. FAIRFIELD AVE. III aukštas, durys kairėj.

PERSONAL—ASMENINIAI

VEDYBŲ TIKSLU 40 metų amžiaus vyras ieško 30-40 m. amžiaus moters (gali būti mergina ar našlė). Turiu du vaikus (3 ir 5 metų) ir nuosavą namą. Pageidaujama nauja ateivė, gera šeimininkė, mylinti vaikus ir su savo tėvais. Rašyti: Box 3399, "Naujienos", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

AUTOMOBILES - TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street
Visuomet geras pasirinkimas
VARTOTŲ KARŲ
1936 iki 1952 metų
$25.00 ir aukščiau
MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS
Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

Prie "Naujienų" kai priprasi—darbą, žinią, —viską rasi.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

MŪSŲ TEISINGO PATARNAVIMO REALESTATININKAS CHARLES URNICH-KAZYS URNIKAS persikėlė į naują vietą. Per jį galima parduoti arba nupirkti bet kokį namą greitai, saugiai, teisingai ir pelningai. Atlieka visokius Real Estate ir Notary Public reikalus už draugiškai mažą atlyginimą.
CHAS. URNICH-KAZYS URNIKAS
2440 W. 69th St. (arti Artesian)
Chicago 29, Ill.
PRospect 6-6025

3 AUKŠTŲ mūrinis namas, 6 ir 4 kambarių butai frontiniame name, vienas 5 ir 2 po 3 kamb. butai užpakaliniame mediniame name. Gerame stovyje. Pajamų $135 mėnesiui. Kaina $14,000. 1841 S. Allport St. Klausti 1 aukšte iš fronto.

SAVININKAS parduoda 2 aukštų mūrinį namą. Viršuj du po 4 kamb. ir vienas 2 kamb. butai. Apačioje krautuvė ir 4 kamb. šiltu vandeniu apšildomas. Sklypas 50 pėdų pločio, 125 ilgio. 3 karų mūrinis garažas. Nuomos duoda $135 mėnesiui. Labai nupiginta kaina. Kreiptis
LAfayette 3-1982

MARQUETTE Parko apylinkėj parduodamas naujas 4 kambarių plytinis bungalow, 7119 So. Troy St. Skambinkite GRovehill 6-6588. J. G. Mežlaiškis. Šeštadieniais ir sekmadieniais galima pamatyti nuo 2-5.

A-1 STOVYJE 6 kambarių rezidencija, 3 kambariai viršuje ir 3 apačioje; 2 prausyklos ir 2 virtuvės. 5 kambarių baldai įskaitomi. Tile, kabinetai virtuvėje. Naujas automatinis alyvos šildymas; 2 mašinų garažas. Gera apylinkė. 5709 S. Carpenter St. ENglewood 4-4187.

550 W. 43rd St. 5 butų namas, 2-6, 2-4 ir 1-5 ir taverna. Kaina $27,000. Pajamų nešą $260 mėnesiui. Parduodama kartu su taverna. Savininką galima matyti visą laiką. Patogu pirkti susidėjusiom 2 šeimom.
LIvingston 8-9472

MARQUETTE PARK
Pardavimui naujas dabar statomas namas, 4 ir 5 kambariai. Aukštas sklepas, kur vėliau bus galima įrengti butas. Kaina prieinama, arba mainysiu į cottage, bungalow, lotą arba 1951-52 mados automobilių.
Atsišaukite po 5 valandos, arba šeštadienį ir sekmadienį visą dieną.
J. VILIMAS
6753 So. Rockwell Street

BUNGALOW ROCKFORDE
Savininkas parduoda 5 kamb. bungalow. Yra vietos dar 4 kambariams arba bizniui. Betono rūsys. Viskas moderniška. Pilna kaina $18,000.
917 So. Gregory St., Rockford, Ill.

$10,500 PILNA KAINA

Dviejų butų mūrinis, 4-4 kambariai, pečium šildomi; 24-tos ir Harding. $3,500 įmokėti. Svoboda, 3739 West 26th Street.
LAwndale 1-7038

ŠTAI JŪSŲ PROGA
įsigyti pelningą nuosavybę. Rendos nešą $330 mėnesiui. Nupirksite nebrangiai arba mainymui. Galite užimti bet kokį didumo butą. Yra prie valstybės kelio 141st ir Crawford.

Savininkas K. KASPER
157th and Avers Ave.,
P. O. Harvey, Ill.
(1 block East of Crawford)

SAVININKAS parduoda 2 butų mūrinį namą, 6 ir 5 kambarių. Be to, 3 kambariai beismonte, beveik baigti. Automatiškas stokeris šildymui. 2 automobilių garažas. 50x125 sklypas (pridedamas žemės plotas). Netoli 22 ir Central Park Avenue . Netoli katalikų ir valstybinės mokyklos. Savininkas gali tuoj užimti 6 kambarių butą.
CRawford 7-2727.

VIEŠA padėka ir rekomendacija Mr. Svoboda, 3739 W. 26th St.; Cicero, 4704 W. Cermak Rd. už patarnavimą nuosavybės pardavime. Jis pardavė mūsų namą, 2409 S. Ridgeway Ave. ir mes per jį vėl nupirkome namą 1818 S. Austin Blvd.. Esame pilnai patenkinti. **Mr. ir Mrs. Weiss.**

SAVININKAS parduoda 4 metų senumo 7 kambarių rezidenciją; prijungtas garažas; gasu automatiškas šildymas; langai nuo šalčio ir sieteliai; didelė cabinet virtuvė, pečius, šaldytuvas ir automatiška skalbykla; venetian blinds; didelis vaizdų langas; 1½ tile prausykla; didelės rūbinės. Lotas 80x135; arti mokyklos, krautuvės ir transportacija. Užimti galima tuoj. $14,000.
5518 W. 81st Place arba šaukti:
Oak Lawn 2907 J-2.

$9,000 PILNA kaina už 2-4 medinį namą su 2 karų garažu. Galima tuoj užimti abudu butus. $3,500 įmokėti. 21-ma ir So. Oaklay Ave.
VIrginia 7-7823

DVIEJŲ aukštų mūrinis namas, 5, 6 ir 3 kambariai beismonte, garu stoker šildomas, 2 mašinų garažas. Visi flatai bus tušti. Skubiam pardavimui.

SAVININKAS parduoda 6 kamb. medinę rezidenciją gerame stovyje, Trinity Slovak Lutheran parapijos apylinkėje. Geso "forced air" šild. Arti mokyklų, krautuvių ir puikaus susisiekimo. Garažas, platus lotas. Galima auginti savo daržoves.
5033 Argyle. MUlberry 5-8132.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

TURIME daug nuosavybių parduoti ir užsiregistravusių pirkėjų norinčių pirkti. Todėl prieš perkant ką ar parduodant prašome užsukti ar patelefonuoti. Parūpiname taip pat automobilių ir kt. apdraudą.
JONAS KUTRA
Real Estate and Insurance
2405 West 51st St.
PRospect 6-7238

4 KAMBARIŲ mūrinis, praplečiamas. Sklypas 33 1/3 pločio. 4 metų senumo. Yra beismontas, garažas žiemai langai ir sieteliai, venetian užlaidos. 4451 So. Komensky.

SAVININKAS
Turi parduoti, apleidžia miestą, 4 kambarių namus. Karšto oro apšildymas. Gerame stovy. Nebrangiai.
6111 SOUTH KILDARE

NORRIDGE
Naujas modernus 4 kambarių praplečiamas mūrinis namas. Gesu šildomas. Plumbingui ir šilumai vamzdžiai suvesti į pastogę. Čerpių vonia, atviri laiptai, plasteriuoti karnizai Visur "weather stripped". Aukštas rūsys. Arti susisiekimo, mokyklų, krautuvių. 4137 No. Odell.
GLadstone 3-8662

TUOJAU GALIMA UŽIMTI
TRIS APARTMENTUS
4 apartmentų geltonų plytų namas su tile maudyne, drobule apdengtos sienos. Du po 5 ir du po 4 kambarius. Automatiškas stokerio šildymas, 3 karų mūrinis garažas. Arti 84-tos ir Ashland.
Šaukite:
STewart 3-5389 arba YArds 7-2771.

PARDUODAMAS MEDINIS
Gerame stovyje 3 butų namas. Lotas iš šono. Antrame aukšte automatinis gazinis šildymas. Venetian blinds ir žieminiai langai. Galima matyti kasdien po 6 val. vakarais, sekmadienį visą dieną antrame aukšte. 4246 S. Campbell Av.

GICERO GERIAUSIAS
BUNGALOW PIRKINYS
5 kambariai, arti 23-čios ir 56-tos Avenue. Tuojau galima įeiti gyventi. Kaina $14,900. Svoboda, 4704 West Cermak Road. BIshop 2-2162.

BRIGHTON PARK

1 aukšto mūrinis. 5 kambariai (3 miegamieji) ir krautuvės. Geros pajamos.
B. R. PIETKIEWICZ
2555 West 47th St.

16 APARTMENTŲ NAMAS
63 ir California apylinkėje. 2 apartmentai įeinami. Pajamų virš $11,000 per metus. Pašaukite:
REpublic 7-8419

42 PĖDŲ kampinis lotas. Cementinės gatvės ir šaligatviai. Galima namus statytis arba du dviflač. 7301 So. Whipple. $3,000. WAlbrook 5-1671.

CICERO
5243 West 23rd Pl. 2 flatų mūrinis namas. Abu galima užimti. Garažas. Arti bažnyčios, mokyklos ,transportacija. $18,900 arba geriausia pasiūla.

ATDARA VISA DIENĄ
SEKMADIENĮ
3333 Le Moyne. 6 kamb. mūrinis, gasu šildomas namas, kombinuotos "storms". Daug ekstrų. Savininkas.

MAYWOOD 6 kambariai su prausykla, 2 karų garažas. Insuliuotas. Didelis sklepas. Kietojo medžio grindys. Karštu vandeniu šildymas. Sekmadienį galima pamatyti. Po 6:30 vakare kitom dienom. 213 So. 21st Ave. FIllmore 4-7865.

GEORGIAN 4 kambarių naujas namas. Sklypas 50x125. Atdara sekmadieniais nuo 2 iki 5 val.

5300 SO. AUSTIN.

5 KAMBARIŲ MŪRINIS
Dujų šildymas. Oro vėsinimo sistema. Tile maudynė. Užuolaidos ir karnyzai. Naujai dekoruotas. $17,900. Savininkas
5101 No. Neenah.
ROdney 3-4897.

DVEJI NAMAI
1½ aukšto 5 kamb. 3 mieg. katedžius su 3 kamb. butu užpakaly. Randasi 5202 So. Fairfield. Įmokėti $8,000 — $10,000. Informacijai šaukite savininką
POrtsmouth 7-6871.

FURNITURES AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PARDUODAMAS valgomojo kambario setas ir didelė anglinė krosnis šildymui. Kreiptis po 5 val. vakarais. 3007 So. Emerald Ave., 1-as aukštas.

PARDUODAMI 4 kambariams baldai. Kreiptis šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.
3745 So. Hermitage Ave.

ALYVOS pečius, 5 kambariam, 4 bačkos alyvai su kranais. Kaina $50. Taipgi minkšta mohair kėdė su armon. Kaina $65. Šaukite po pietų arba sekmadienį, YArds 7-2569.

PARDUODAMA MOGLIAI
dvi komodos, du staliukai ir 3 pagalvės. YA 7-4693

FOR RENT—IN GENERAL
Bendrai—Rendai

IŠNUOMOJAMI 2 kambariai vedusiai porai ar pavieniams vyrams prie vienos švarios moters. Namas kieme, antras aukštas. Galima naudoti virtuvę. 5711 So. Carpenter St. Mrs. Asauskas.

PAGYVENĘS ramus vyras ieško mažo (vieno ar dviejų kambarių) buto su baldais ir vonia. Pageidaujama 18-tos gatvės kolonijoje. Praneškite Box 3400, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

VIDUTINIO amžiaus lietuvių pora, be vaikų, abudu dirbantieji, ieško neapstatyto buto, 3, 4, 5 kambarių, Bridgeporte, Brighton Parke ar vakarinėje miesto dalyje. Malonėkite pranešti kasdien po 7 val. vakarais.
FRontier 6-1998

IŠNUOMOJAMI 2 miegamieji kambariai su virtuve ar be. YArds 7-4542.

MIEGAMASIS KAMBARYS
VYRUI, SU VALGIU
$65 mėnesiui, prie rimtos šeimininkės. Gamina tikrai lietuviškus valgius. Ir kitur gyvenantieji gali gauti maistą.
Mrs. Kraujelis, 4349 S. Hermitage.

RAMAUS būdo vaikinas ieško 2-3 kambarių buto, 1726 N. Hermitage Ave., Chicago 22, Ill.

PRIE mažos šeimynos išnuomojamas gražus kambarys. Galima naudotis virtuve. 7248 S. Troy Street.
WAlbrook 5-3078

IŠNUOMOJAMAS su valgiu ar be valgio vienas furnišiuotas kambarys vyrui ar moteriai. 4631 South Washtenaw Ave., antras aukštas, iš priekio.

IŠNUOMOJAMAS didelis kambarys. Privatus įėjimas. Galima gamintis valgį. 2427 W. 45th Street

IŠNUOMOJAMAS kambarys. Galima ir su valgiu. 4439 So. Talman Ave. LA 3-3117.

IŠNUOMOJAMAS vienas kambarys, karštas vanduo. Švariam vyrui.
1700 So. Halsted Street

TRYS furnišiuoti kambariai. Šiltas vanduo. Galima naudoti virtuvę.
2037 Canalport Ave.

KAMBARYS vyrui su virtuve ir maudyne. 6611 Archer Avenue.

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su šiluma, be baldų. 1710 West Marquette Rd. REpublic 7-1562.

IŠNUOMOJAMAS furnišiuotas didelis ir šviesus kambarys prie mažos šeimynos, su virtuvės privilegijomis. Yra garažas. GRovehill 6-4941.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA taverna, biznis išdirbtas per daugelis metų, geroje vietoje; pirma taverna nuo Englewood geležinkelio stoties.
543 W. 63rd STREET

PARDAVIMUI ruginės duonos kepykla, parduodanti duoną urmu ir smulkmeniškai. Pilnai įrengta, gera kampinė vieta. FRontier 6-1831.

VALYTOJO IR SIUVĖJO north side kampinė krautuvė, prieinama nuoma. Pilnai įrengta.. Gera vieta siuvėjui.
ALBANY 2-0847

TAVERNA pardavimui. 4 gyvenimui kambariai. Pardavimo priežastis—vienai per sunku.
3404 So. Morgan Street.

TAVERNA pardavimui dirbtuvių rajone. Geras biznis, 6 kambarių butas gaunamas. Nesveikata verčia parduoti. 5746 W. 65th Street.

TAVERNA ir likerio krautuvė. Modernūs įrengimai. Parduodama dėl vyro mirties. 3267 So. Halsted St.

TAVERNA su namu pardavimui. Priežastis senatvė. 1942 S. Carpenter.

PARDUODAMA taverna su mūriniu namu, 6 kambarių butas, automatiškai alyva šildomas, 2 karų mūrinis garažas. Gerai veikiantis biznis. 7251 SO. ASHLAND AVE.

SIUVYKLAI "RŪTA" reikalingas nuolatinis siuvėjas.
3255 SO. HALSTED ST.

PIRMOS rūšies mėsinė ir groserio krautuvė, kampe. V. PETKUS, 2500 West 69th Street.

GROSERNĖ, daranti virš $75 kasdien. 3 kambariai, garu šildomi. $600 grynais, likusieji lengvam išmokėjimui. 6522 So. Ashland Ave.
ABerdeen 4-4644

IŠNUOMOJAMA TAVERNA geroj apylinkėj. 734 West 35th Street.
VIrginia 7-9469

TAVERNA IR RESTORANAS plus namas. Įskaitant televiziją, indų plovyklą, deep freezer. Tai puikus biznis. $7,500 įmokėti, likusi suma kaip nuoma. Pašaukti Mrs. Rithner arba M. Kriksciunas.
HEmlock 4-2000

GROSERNĖ, delicatessen. Self-service. Butą galima užimti. Turi pasiaukoti. 2748 W. 18th St. LAwndale 2-9623.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGI
DIRBTUVĖS DARBININKAI
Nuo 18 iki 45 metų amžiaus

Pradedamas mokestis $1.47 už valandą
Pusantro atlyginimo, kai dirbama virš 40 valandų
Vakacijų, sveikatos ir gyvybės apdraudos programa

Vedėjas kalba lietuviškai

VOLNEY FELT MILL, INC.
5818 SO. ARCHER ROAD
SUMMIT, ILLINOIS

SKILLED & UNSKILLED MEN
STOP LOOKING
THIS IS FOR YOU!!!
O. D. GRINDER
DRILL PRESS (set-up)
TURRET LATHE (set up and operate)
BUFFERS
ALSO STOCK ROOM AND SHIPPING ROOM.
Must be experienced. Day and nights shifts.
Extra bonus for night. Steady work.
Excellent working conditions.
LOADS OF EMPLOYEE BENEFITS.
Paid vacations.

Apply Miss Brown

CUMMINS CHICAGO CORP.
4740 N. Ravenswood Ave.

MACHINE OPERATOR TRAINEES
for milling machines, drill presses, turret lathes. This is an opportunity to become expert machine operator. We will teach you to read blue-prints and work with micrometer accuracy.

Group life, hospital, sickness and accident insurance. Pension plan. Plant cafeteria. Excellent living wage.

40—48 hour week. Night work.

ACME STEEL
2840 SOUTH ARCHER AVE.

M — E — N
Wanted for factory work in modern plant

DRILL PRESS OPERATORS
ASSEMBLERS
and
GENERAL FACTORY

Experience not necessary
Will train!!
Free insurance and other employee benefits.

McDONNELL & MILLER, INC.

3500 No. Spaulding Ave.
One block south of Addison St.

Ar norite gauti nuolatinį darbą su saugia ateitimi?

RYERSON STEEL
(110 metų biznyje)

Šiandien pat gali duoti darbą sandėlių pagelbininkams, mašinų ir elektros prižiūrėtojams. Didelės algos, geros darbo sąlygos. Švari dirbtuvė. Įvairios lengvatos darbininkams. Noriai priimami išvietintieji. Turi suprasti angliškai.

Kreipkitės šiandien ir aptarkite savo ateitį.

J. T. RYERSON
and SON, INC.
2602 West 16th Street

FACTORY HELP
(dirbtuvės darbininkų)

Patyrimas nėra būtinas.
Malonios darbo sąlygos
Apmokama ligoninės pašalpa

W. A. JOHNS
PAPER CO.
2201 S. Union Ave.

MODERNIŲ IŠDIRBINIŲ DIRBTUVEI
Reikalinga patyrusių ir nepatyrusių darbininkų operuoti medžio darbo įrengimus. Švarus ir įdomus darbas. Geras atlyginimas.
ARREM PLASTICS
319 North Albany Ave.

BUFFERS & POLISHERS

Experience needed
Piece work

Can make upwards of
$100 a week.
Steady work.

HALICKI FINISHING CO.

4546 W. 47th Street

WALK TO WORK
Openings for 3 punch press operators. Experienced on automatic feeds. Plenty of overtime.

Cost of living bonus

Must speak English

REFLECTOR
HARDWARE CORP.

2235 So. Western Ave.

Ar Jūs Ieškote Pastovų Darbą Su Saugia Ateitimi?

Mes galime tuoj priimti į darbą kelias gabias

- KNYGVEDES
- MAŠINŲ OPERATORKAS
- BENDRAI RAŠTININKES

Malonios darbo sąlygos.
Pareigų įvairumas.
Turi mokėti gerai skaičiuoti.
Knygvedystės supratimas naudingas.
Geras pradžioje mokestis.
5 dienų savaitė.
Kreipkitės arba šaukite
MR. McKANE

THE SAMPSON CO.
2244 SO. WESTERN AVE.
VIRGINIA 7-6363

INDŲ PLOVĖJŲ

Nuolatinis darbas
Privatiniame vidurmiesčio klube
Valgis ir uniformos parūpintos
Matykite Mr. Burkart
10 NO. DEARBORN ST.

AUTOMOBILIŲ PLOVĖJŲ
Blaivių. Nuolatai.
Anglų kalba nebūtina.
Kreiptis po pietų arba vakarais.

6145 N. Broadway

VYRO pristatymui ir pardavimui duonos. Labai geras atlyginimas.
PIVARUNAS KEPYKLA
4622 So. Marshfield Ave.

MARSHALL FIELD & CO.

RESTORANAI

turi laisvas vietas

- STALŲ VALYTOJAMS
- GAVIMO RAŠTININKAMS
- INDŲ PLOVĖJAMS

Duodamas valgis ir uniformos
Liberalinės nuolaidų privilegijos
Grupinė gyvybės ir ligos apdrauda

Kreiptis
EMPLOYMENT OFFICE—3 aukšt.
nuo 9:15 ryto iki 5 val. vakaro
darbo dienomis (nuo pirmad. iki šeštadienio).

111 NORTH STATE ST.

MEAT ORDER
FILLERS
EXPERIENCED

- Year round work.
- Some overtime
- Union scale

Call or see Al Kerler

VI 7-0070

J. R. MARHOEFER
and SON
3170 SO. ASHLAND AVE.

GARAGE FLOORMAN
Patyrusio, blaivaus.
Nuolatai. Aukščiausia alga.
Kreiptis po pietų arba vakarais.

6145 N. Broadway

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HART SCHAFFNER
& MARX
Turi darbus jauniems vyrams ir moterims.
Patyrusių arba išlavinsime šių darbų:
★ SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORIUS
★ RANKOM SIUVĖJUS
★ PROSYTOJUS
Aukščiausias gabalinio darbo atlyginimas
Garantuotas darbas nuo valandų kol mokysitės
Nuolat. Malonios darbo sąlygos.
Daug visokių naudų.
Kreipkitės:
728 W. JACKSON BLVD.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

MERGINŲ ir MOTERŲ
18 — 40

Lengvas, švarus dirbtuvės darbas
Patyrimas nėra būtinas.
Geras atlyginimas — reguliarūs algos pakėlimai.

Tiktai dienomis darbas

Apmokamos atostogos ir ir šventadieniai.
Ligoninės apdrauda.

Atsineškite savo
Social Security kortą

ATLAS SPRING CO.
1801 NORTH SPAULDING AVE.

WE HAVE
IMMEDIATE OPENINGS FOR
GENERAL OFFICE and TYPING.

Varied duties.
5 day, 40 hour week.
All company benefits.
Pleasant working conditions.
Congenial surroundings.

BRYANT ELECTRIC CO.

1718 West Fullerton St.
BUckingham 1-8778

REIKIA SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORKŲ
Patyrusių siuvamų mašinų operatorkų. Prie Amerikos puikiausių taffeta ir plastic shower užlaidų. Nuolatinis darbas, incentive atlyginimas, apmokamos atostogos ir šventadieniai. Poilsio valandėlės, užkandžių kambarys. Ligoninė, sveikatos ir chirurgijos naudos prieinamos.
STYLETONE, INC.
1411 So. Michigan Ave.

MERGINŲ — MOTERŲ
Pilnam ar dalinam laikui prie šokolado pakavimo darbo, patyrusios ar nepatyrusios. Malonus, lengvas darbas jūsų kaimynystėje. Geras atlyginimas. Liberali nuolaida perkant saldaines dovanoms. Kreipkitės tuojau! Pradėkite dabar.
Patogus susisiekimas.
Naujai atvykusios priimamos.
BOULEVARD CANDY CO.
1925 So. Western Ave.

LENGVAS NAMŲ DARBAS
Pastovus darbas. Geras atlyginimas. Apmokamos atostogos. Geri namai. Gražus nuosavas kambarys. Reikalingos rekomendacijos.
SH 3-4185.